

Gesetz-Sammlung

ZBIOR PRAW

für die

dla

Königlichen Preussischen Staaten.

Kraiów Królestwa Pruskiego.

Jahrgang 1813.

Roku 1813.

Nro. 53.

Nro. 53.

(Nro. 148. b. D.) Allerhöchste Kabinetsordre vom 12ten Dezember 1812., wodurch hypothekarischen Schuldnern Königlicher Kassen, die Zurückzahlung der schuldigen Kapitalien in Staatspapieren gestattet wird.

(Nro. 148.) Naywyższy rozkaz gabinetowy z d. 12. Grudnia 1812. r. pozwalający hipotecznym dłużnikom kas królewskich oddanie dłużnych kapitałów w papierach krajowych.

Da in mehreren Fällen von Grundbesitzern, welche vor dem Jahre 1806. aus Staatskassen gegen hypothekarische Verpfändung ihrer Besitzungen Kapitalien angeleihen haben, darauf angetragen worden ist, diese Darlehne jetzt in Staatspapieren nach dem Nennwerthe zurückzahlen zu dürfen; so finde Ich es zweckmäßig, zu Vermeidung des Scheins von Begünstigungen durch Gewährung in einzelnen Fällen Sie hierüber mit einer allgemeinen Bestimmung zu versehen. Ich will daher in Erwägung:

Ponieważ w wielu przypadkach właściciele ziemi, którzy przed r. 1806. za hipotecznym zastawieniem ich nieruchomości kapitały z kass krajowych popożyczali, wniesli o dozwoleńie im oddania onychże w papierach krajowych, podług wartości nominalnej; znajduję stosownym dla uprzatnienia pozoru sprzyiania zadocć czynieniem w pojedynczych przypadkach, następujące W. Panu udzielić ogólne postanowienie. Zważywszy zatém:

daß das Allgem. Landrecht Theil 1. Tit. 16. §. 300 seq. die Kompensation in Privatverhältnissen zwischen Schuldnern und Gläubigern auf eine analoge Art gestattet;

iż powszechnie prawo krajowe w Cz. 1. Tyt. 16. §. 300. sequ. dozwala w podobnym sposobie kompensacyi w stosunkach prywatnych pomiędzy dłużnikami i wierzycielami;

daß dem Edikt vom 4ten Dezember 1809. §. 13. gemäß, die Zurückzahlung solcher Kapitalien in alten Tresorscheinen geschehen darf; daß der Kredit des Staats die Kompensation seiner Forderungen mit seinen Schulden dringend empfiehlt; und daß es in staatswirthschaftlicher Hinsicht von der größten Wichtigkeit ist, die Befreiung des Grundeigentums von Schulden zu erleichtern.

iż podług edyktu z d. 4. Grudnia 1809. w §. 13. oddanie kapitałów takowych w starych biletach skarbowych iest dozwolone; iż kredyt krajowy potrzebę kompensacyi pretenzji swoich z swoimi długami wskazuje, i że w względzie gospodarstwa krajowego nader iest ważnym, ułatwić uwolnienie własności nieruchomej od długów,

Jahrgang 1813.

[31]

genehmigen, daß die Zurückzahlung in Staatspapieren in allen Fällen dieser Art angenommen werden darf, in sofern nur

- 1) die Anleihe wirklich aus einer von Meinen Kassen gegeben worden ist, und
- 2) das verschuldete Grundstück sich noch im Besitze des ersten Schuldners oder seiner Erben befindet.

Nach diesen Bestimmungen haben Sie in vorkommenden Fällen zu entscheiden.

Charlottenburg den 12. Dezember 1812.

Friedrich Wilhelm.

An

den Staatskanzler Grafen v. Hardenberg.

Nro. 54.

(Nro. 149. b. D.) Deklaration wegen des Anfangs der rechtlichen Wirkung der durch die Gesessammlung und durch die Amtsblätter bekannt gemachten Gesetze und Verfügungen. Vom 14. Januar 1813.

Wir Friedrich Wilhelm, von Gottes Gnaden König von Preußen etc. etc.

Ich bin kund und fügen hiermit zu wissen, daß, nachdem Uns vorgetragen worden, welchergestalt über den Anfang der rechtlichen Wirkung der durch die Gesessammlung und durch die Amtsblätter bekannt gemachten Gesetze und Verfügungen Zweifel entstanden seien, Wir zu deren Hebung die hierauf Bezug habenden Vorschriften des Allgemeinen Landrechts, Einleitung §. 10 bis 13., der Verordnung vom 27. Oktober 1810. über die Erscheinung und den Verkauf der neuen Gesessammlung, und der Verordnung vom 28. März 1811. über die Einrichtung der Amtsblätter, zu deklariren geruhet haben, wie folgt:

1. Jedermann im Staate ist schuldig, die in die Gesessammlung und in die Amtsblätter eingerückten Gesetze und Verfügungen zu befolgen und sich darnach zu achten, sobald er davon Kenntniß erhalten hat.

zezwalam na to, iż oddanie zapłaty w papierach krajowych w wszystkich przypadkach tego rodzaju przyjęte byź ma, byleby tylko,

- 1) pożyczka z której z kass Moich istotnie daną była, i
- 2) zadłużona nieruchomość ieszcze się znajdowała w posiadaniu pierwszego dłużnika, lub iego dziedziców.

Wedle obecnych postanowień, masz W. Pan roztrzygnąć zachodzące przypadki.

W Scharlottenburgu d. 12. Grudnia 1812.

FRYDERYK WILHELM.

Do

Kanclerza Stanu Barona de Hardenberg.

Nro. 54.

(Nro. 149. oryg.) Deklaracya względem początku prawnej skuteczności praw i urzędzeń w Zbiorze Praw i Dziennikach urzędowych do wiadomości podanych. Z dnia 14. Stycznia 1813.

My FRYDERYK WILHELM
z Bożey Łaski Król Pruski etc. etc.

Wszem w obec wiadomo czyniemy: iż mając przedstawione sobie, iako pozachodziły wątpliwości, względem początku prawnej skuteczności praw i urzędzeń w Zbiorze Praw i w Dziennikach urzędowych do wiadomości podanych, dla uprzątnienia onychże postanowiliśmy objaśnić ściągające się doprzedmiotu tego przepisy Prawa powszechnego krajowego w wstępie §. 10. do 13. ustawy z dnia 27. Października 1810. względem wydawania i sprzedawania nowego Zbioru Praw i ustawy z d. 28. Marca 1811. względem urzędzenia Dzienników urzędowych, a to iak następuje:

1. Każdy w kraju będący winien zachować i stósować się do Praw i urzędzeń umieszczonych w Zbiorze Praw i Dziennikach urzędowych, skoro tylko o nich powziął wiadomość.

2. Es wird angenommen, das das Amtsblatt acht Tage nach seiner Erscheinung an allen Orten des Departements bekannt sei. Nach Ablauf dieses Zeitraums kann sich daher niemand damit entschuldigen, das ihm eine in die Gesefsammlung oder in das Amtsblatt eingerückte Verordnung unbekannt geblieben sei.

3. Hierbei versteht sich von selbst, das da, wo auf dem gewöhnlichen oder auf einem ungewöhnlichen Wege, die Gesefsammlung oder das Amtsblatt früher bekannt wird, die verbindende Kraft der darin aufgenommenen Vorschrift sofort eintritt, und das insbesondere alle öffentliche Behörden sich darnach unverzüglich zu achten verbunden sind, in sofern das Gesef selbst nicht einen andern Zeitpunkt der Anwendung festsetzt.

Urkundlich ist diese Deklaration von Uns höchst eigenhändig vollzogen und mit Unserm Königlichen Insefel bedruckt worden.

So geschehen und gegeben Berlin den 14. Januar 1813.

(L. S.) (gez.) Friedrich Wilhelm.
Hardenberg. Kircheisen.

Nro. 55.

(Nro. 150. d. D.) Verordnung, betreffend die Eintragung des fiskalischen Vorrechtes auf die Grundstücke der Kassensoffizianten, Domainenbeamten und anderer öffentlichen Verwalter. Vom 14ten Januar 1813.

Wir Friedrich Wilhelm, von Gottes Gnaden, König von Preußen ic. ic.

haben auf die zu Unserer unmittelbaren Kenntniß und Entscheidung gelangte Anfrage:

ob außer der speziell bestellten Amtskaution eines Kassensoffizianten, Domainenbeamten ic. auch noch die Eintragung des fiskalischen Vorrechtes auf dessen Grundstücke, falls er dergleichen besitzt, erforderlich sey?

2. Przyimuje się: iż Dziennik urzędowy w dni ośm po wydaniu onegoż, iest wiadomy w wszystkich mieyscach całego Departamentu. Po upłynieniu tego przeciągu, nikt tém zasłaniać się nie może, iż nie powziął wiadomości o ustawie, która w Zbiorze Praw lub Dzienniku urzędowym iest umieszczoną.

3. Przytém samo z siebie się rozumie, iż gdyby Zbiór Praw lub Dziennik urzędowy zwyczajną lub nadzwyczajną drogą prędzey ieszcze do wiadomości przyszedł, ustawa w nich umieszczona natychmiast moc obowiązującą nabiera, a szczególny wszystkie władze publiczne bez zwłoki do niey stósować się powinny, ieżeli prawo nie oznaczyło innego przeciągu czasu, w którym zastosowane bydź ma.

Deklaracya obecna dla wiary publiczney przez Nas własnoręcznie podpisaną i Królewską pieczęcią Naszą opatrzoną została.

Działo się i dan w Berlinie d. 14. Stycznia 1813.

(L. S.) FRYDERYK WILHELM.
Hardenberg. Kircheisen.

Nro. 55.

(Nro. 150. oryg.) Ustawa tycząca się zaintabulowania prawa fisci na nieruchomościach urzędników kassowych, dzierżawców dóbr narodowych i innych administratorów publicznych. Z d. 14. Stycznia 1813.

My FRYDERYK WILHELM,
z Bożey Łaski Król Pruski etc. etc.

maiąc przedstawione Nam do bezpośrednię Naszey wiadomości irozwiązania, zapytanie to: czyli oprócz szczególny wystawioney kaucyi na urzędnika kassowego, dzierżawcy dóbr narodowych i t. d. zaintabulowanie prawa pierwszeństwa skarbowi służącego na nieruchomościach, ieżeli iakie ma, iest potrzebném?

[31*]

und in Erwägung:

daß es weder billig noch zweckmäßig ist, jemanden mit Bestellung überflüssiger Sicherheit zu beschweren und die freie Verfügung über das Privateigenthum mehr, als notwendig ist, zu beschränken,

beschlossen, Unsere Deklaration vom 15ten April 1803. folgendermaassen näher zu bestimmen und, wie hier mit geschieht, zu verordnen:

§. 1. Wenn von einem fiskalischen Kassenbedienten, Domainenbeamten, Pächter, Faktor oder andern Verwalter öffentlicher Güter und Staatseinkünfte eine spezielle, auf eine bestimmte Summe gerichtete Amtskaution, es sey mit Staatspapieren, oder auf andere geschlich zureichende Art, einmal bestellt und angenommen ist; so soll es dabei gelassen und die allgemeine Eintragung der fiskalischen Rechte auf dessen, vor oder während seiner Dienstzeit erworbene Grundstücke und diesen gleich zu achtende Ge- rechtigkeit im Hypothekenbuche nicht weiter verlangt werden.

§. 2. Die solchen Beamten und Verwaltern und deren Vorgesetzten, ingleichen den Hypothekenbuchführenden Behörden, durch die Deklaration vom 18ten April 1803. §. 3. 5. 7. aufgelegte Verpflichtungen, finden daher in dem vorstehenden, im §. 1. der gegenwärtigen Verordnung bemerkten Falle, keine Anwendung.

§. 3. Wenn hingegen von einem der benannten Beamten und Verwalter entweder keine spezielle Kaution bestellt, oder auch solche wirklich geleistet, die fiskalischen Vorrechte aber in dem einen oder dem andern Falle auf die Immobilien desselben schon allgemein eingetragen sind; so behält diese Eintragung so lange ihre Kraft und Wirksamkeit, bis deren Löschung von der vorgesezten Amtsbehörde ausdrücklich bewilliget und in dem Hypothekenbuche vollzogen ist. Der Eigenthümer des belasteten Grundstücks muß sich deshalb an die vorgesezte Finanzbehörde wenden, welche nach vorgängiger Revision der Kautionsbestellungsverbindlichkeit und nach pflichtmäßiger Erwägung aller Umstände zu beurtheilen hat, ob die geschehene Eintragung beizubehalten, auf eine be-

a zważywszy:

iz ani jest słuszném, ani stósowném ucie- mięzać kogo wystawieniem zbytecznego bezpieczeństwa i wolne prywatnym majątkiem zarządzenie nad potrzebę ograniczać,

postanowiliśmy deklaracją Naszą z d. 15. Kwietnia 1803. niniejszém bliżey oznaczyć i stanowiąć, co następuje:

§. 1. Gdy kaucya na Urząd, przez urzędnika fiskalnego kassowego, naddzierzawcę dóbr narodowych, dzierzawcę, agenta lub innego administratora dóbr publicznych i przychodów krajowych, a to na summę pewną, czy to w papierach krajowych, lub w inny dostateczny sposób raz postawioną i przyjętą została, więc przytém ma się pozostać i nie być żądana powszechna intabulacya prawa fisci w hipotece nieruchomości lub praw za nieruchome uchodzących przez takowego Urzędnika przed lub w czasie urzędowania nabytych.

§. 2. Zobowiązania zatem względem takowych urzędników, administratorów i ich przełożonych, niemniey władz hipotecznych, deklaracją z dnia 18. Kwietnia 1803. §. 3. 5. 7. wyrzeczone, iuż w poprzedzającym w §. 1. obecny ustawy wzmiankowanym przypadku, nie będą miały miejsca.

§. 3. Jeżeli iednak przez którego z rzeczonych urzędników lub administratorów, albo szczególna kaucya postawioną nie jest, lub gdyby tak było, iednak prawo pierwszeństwa skarbowi służące w iednym lub drugim przypadku na nieruchomościach jego w ogóle zapisaném zostało, więc intabulacya takowa zachowuje swą moc i skuteczność, aż przełożona władza na wymazanie zezwoli, i toż istotnie w Xiędze hipoteczny uskutecznióm zostanie. Właściciel nieruchomości obciążony, musi po to udać się do przełożony władzy finansowy, która po poprzedniczém roztrząśnieniu obowiązku stawienia kaucyi i z sumienném zważaniem na wszystkie zachodzące okoliczności rozwa-

stimmte Summe zu ermäßigen oder gänzlich zu löschen sey.

Hiernach haben alle diejenigen, die es angehet, sich gebührend zu achten.

Urkundlich Unter Unserer höchsten Unter schrift und beigedrucktem Königl. Insiegel. Gegeben Berlin, den 14ten Januar 1813.

(L. S.) Friedrich Wilhelm.

Hardenberg. Kirchheim.

Nro. 56.

(No. 151. d. D.) Allerhöchste Kabinettsorder vom 11ten Januar 1813., betreffend die Bestimmung, daß der Festungsarrest an sich den Civilbeamten an ihrem sonst guten Namen nicht nachtheilig seyn soll.

Ich habe Mich in mehrern einzelnen Fällen dahin geäußert, daß der Festungsarrest an sich den Civilbeamten an ihrem sonst guten Namen nicht nachtheilig seyn soll. Diese Meine Willensmeinung wiederhole Ich hiermit und verordne mit Bezug auf den § 339. Tit. 20. Th. 2. des Allgemeinen Landrechts, daß künftig nicht mehr auf die Kassation eines Beamten als bloße Folge des Festungsarrestes erkannt werden soll. Da jedoch mit einer langen Dauer dieser Strafe die Beibehaltung des Verurtheilten im Dienste nicht vereinbarlich ist; so muß die Amtesentsetzung eintreten, sobald auf einen längern als Einjährigen Festungsarrest erkannt worden ist. Hier nach haben Sie das Erforderliche zu verfügen und bedarf es übrigens den in der Kabinettsorder vom 7ten Februar 1803 vorgeschriebenen Anfrage in den einzelnen Fällen nicht weiter.

Potsdam den 11ten Januar 1813.

Friedrich Wilhelm.

An
den Staatskanzler Freiherrn von Hardenberg
und
den Staats- und Justizminister von Kirchheim.

żyć powinna, czyli przy intabulacji się pozostać, czyli też na pewną summe ograniczoną lub zupełnie wymazaną być ma.

Do tego wszyscy, których się to tycze, należyście stosować się mają.

Dla wiary publiczney przez Nas własnoręcznie podpisano i pieczęć Królewską przyłożono.

Dan w Berlinie d. 14. Stycznia 1813.

(L.S.) FRYDERYK WILHELM.

Hardenberg. Kirchheim.

Nro. 56.

(Nro. 151. oryg.) Naywyższy rozkaz gabinetowy z d. 11. Stycznia 1813. stanowiący, iż sam tylko arezt forteczny nie ma uwłaczać dobrej sławie urzędników cywilnych.

W kilku już przypadkach oświadczyłem, iż sam tylko arezt forteczny nie ma uwłaczać dobrej sławie urzędników cywilnych. Powtarzam niniejszém takową wolą Moją i z względem na §. 339. Tyt. 20. Cz. II. Powsz. Prawa krajowego postanawiam: iż na przyszłość kassacja urzędnika, iako skutek tylko areztu fortecznego zawyrokowaną być nie ma. Gdy jednak utrzymanie osądzonego przy urzędzie z długim kary tey trwaniem nie da się pogodzić, więc skoro wyrok zapadł na więcey nad iednoroczny arezt forteczny, złożenie z urzędu nastąpić powinno. Podług tego wydacie WW.PP. potrzebne rozrządzenie, a zresztą nie potrzeba już nadal w szczególnych przypadkach zapytania w rozkazie gabinetowym z dnia 7. Lutego 1803. przepisanego.

Poczdám dnia 11. Stycznia 1813.

FRYDERYK WILHELM.

Do
Kancelerza Stanu Barona de Hardenberg i
Ministra Stanu i sprawiedliwości
de Kirchheim.

Nro. 57. (No. 158. S. D.) Verordnung wegen Tragens der Preussischen Nationalkokarde. Vom 22sten Februar 1813.

Wir Friedrich Wilhelm, von Gottes Gnaden, König von Preußen etc. etc.

In Erwägung, daß die herzerhebende allgemeine Aeußerung treuer Vaterlandsliebe ein äußeres Kennzeichen derselben für alle Staatsbürger fordert, verordnen: daß

- 1) auch außer dem Kriegsdienste von allen Männern, die das zwanzigste Jahr zurückgelegt haben, die Preussische Nationalkokarde von bekannter Form, schwarz und weiß am Hüte getragen werden soll, wenn diese Ehre von ihnen nicht verwirkt ist;
- 2) die Kokarde wird getragen von allen, welche in Unserm Staate geboren sind, oder die Rechte Unserer Unterthanen durch Ansiedelung oder Eintritt in Unsern Dienst erlangt haben;
- 3) das Recht, die Kokarde zu tragen, wird verwirkt, durch Feigheit vor dem Feinde, durch die Bestimmungen des heutigen Gesetzes über das Ausweichen des Kriegsdienstes, und durch Festung- oder Zuchthausarrest mit Strafarbeit verbunden.

Das stets anwesende Sinnbild von dem Panier des Vaterlandes muß jeden, der es in der Kokarde trägt, mit der Erinnerung an seine heiligsten Pflichten doppelt erfüllen.

Gegeben zu Breslau, den 22sten Februar 1813.

Friedrich Wilhelm.

Hardenberg.

Nro. 57. (Nro. 158. oryg.) Ustawa względem noszenia pruskiej kokardy narodowej. Z dnia 22. Lutego 1813.

My FRYDERYK WILHELM,
z Bożej Łaski Król Pruski etc. etc.

Zważając iż czułe powszechne wynurzenie prawdziwéy miłości oyczyzny, wymaga znaku zewnętrznego dla wszystkich obywateli kraio- wych, stanowiemy: iż

- 1) wszystkie osoby płci męskiej, choć nie w służbie wojskowej będące, po dośściu 20go roku wieku swojego, jeżeli prawa do tego nie utracili, nosić powinni Pruską kokardę narodową wiadoméy formy czarną i białą na kapeluszu;
- 2) kokarda noszoną będzie od wszystkich, którzy urodzeni w Państwie Naszém, lub prawa poddanych Naszych dostąpili przez zamieszkanie w kraju lub wstąpienie w służbę Naszą;
- 3) prawo noszenia kokardy utracą się przez thorzostwo w obliczu nieprzyjaciela, przez postanowienia prawa z daty dzisiejszey, względem usuwania się od służby wojskowej i przez areszt, połączony z pracą w fortcach lub w domu poprawy.

Przytomna ta zawsze oznaka interesów oyczyzny każdego, co kokardę nosi, podwójnie napełnić powinna wspomnieniem naywiększych obowiązków.

Dan w Wroclawiu dnia 22. Lutego 1813.

FRYDERYK WILHELM.

Hardenberg.

Nro. 58.

(Nro. 159. d. D.) Fernerweite Verordnung wegen der Tresorscheine. Vom 5ten März 1813.

Wir Friedrich Wilhelm, von Gottes Gnaden, König von Preußen etc. etc.

haben in den uneigennütigen und patriotischen Anerbietungen des Kaufmannsstandes zu baaren Darlehen und in den Vorstellungen und Vorschlägen Unserer Nationalrepräsentanten die Mittel gefunden, wodurch die für die Vertheidigung des Vaterlandes angeordneten Rüstungen bestritten und in Rücksicht Unserer Verordnung vom 19ten Januar d. J. solche Bestimmungen getroffen werden können, welche die von Uns nie verkannten nachtheiligen Wirkungen des Papiergeldes theils mindern, theils aufheben.

Wir erklären hiebei gern, daß nach solchen Beweisen des Vertrauens und der Liebe Unserer getreuen Unterthanen, wie Wir seit den lezt verfloßenen Tagen sie erfahren, Wir zwar nie in die Lage zu gerathen erwarten dürfen, irgend einem Staatspapiere gezwungenen Cours geben zu müssen; Wir versprechen indessen zugleich, unter allen Umständen Unsern Willen aufrecht zu erhalten, einem dennoch etwa nothwendig werdenden Zwangscours, nie rückwirkende Kraft beizulegen, welches auch bei der Verordnung vom 19ten Januar d. J. Unsere Absicht nicht war.

Wir verordnen demnach wie folgt:

§. 1. Der Zwangscours der Tresorscheine wird hiemit vom Tage der gegenwärtigen Verordnung an, aufgehoben.

§. 2. Es sollen nicht mehr Tresor- und Thalerscheine in Umlauf gebracht werden, als sich theils in solchem schon befinden, theils in Staatskassen vorräthig sind, mithin nicht mehr, als die wirklich vorhandenen 8,093,210 Thaler.

§. 3. Diese Tresor- und Thalerscheine sind als Steueranweisungen zu betrachten, welche durch die in den §§. 11. 12. 13. 14. und 15. der Verordnung vom 19ten Januar d. J. aufs neue ausgeschriebene Vermögens- und Einkommenssteuer reali-

Nro. 58.

(Nro. 159. oryg.) Dalsza ustawa względem biletów skarbowych. Z dnia 5. Marca 1813.

My FRYDERYK WILHELM z Bożey Łaski, Król Pruski etc. etc.

Bezinteresowne i patryotyczne ofiary stanu kupieckiego w dostarczaniu gotowych pożyczek, tudzież przedstawienia i wnioski Naszych reprezentantów narodowych wskazały Nam środki, przez które poczynione dla obrony oyczyny uzbroienia się opędzone i w skutek ustawy Naszey z dnia 19. Stycznia r. b. takie urządzenia przedsięwzięte być mogą, które nie tajne Nam skutki szkodliwe pieniędzy papierowych częścią zmniejszyają częścią znoszą.

Chętnie przytém oświadczamy, iż po takich w ostatnim czasie doświadczonych dowodach ufności i przywiązania wiernych Naszych poddanych, nie obawiamy się wprowadzić, iżbyśmy się znajdowali w położeniu nadania iakimkolwiek papierom krajowym kursu musowego; zaręczamy iednak zarazem utrzymać pod wszelkimi względami wolę Naszą, nie nadania kursowi musowemu, gdyby się potrzebnym okazać miał, mocy wstecz działającej, co też przy wydaniu ustawy z dnia 19. Stycznia r. b. Naszym nie było zamiarem.

Stanowimy zatem co następuje:

§. 1. Przymuszony obieg biletów skarbowych ninieyszém znosi się od dnia ogłoszenia obecney ustawy.

§. 2. Nie ma więcej biletów skarbowych i talarowych weyść w obieg nad te, które się już częścią w nim znajdują, częścią w kassach krajowych są w zapasie, a zatem nie więcej nad istotnie będące 8,093,210 Talarów.

§. 3. Takowe bilety skarbowe i talarowe uważane być mają za assygnacye podatkowe, które z wypisanego na nowo w §§. 11. 12. 13. 14. i 15. ustawy z dnia 19. Stycznia r. b. podatku na

sirt und so wie sie eingegangen sind, vernichtet werden sollen.

§. 4. Ihre Realisation ist um so gewisser auf die vorgedachte Weise zu erwarten, als nach der im §. 16. des mehrerwähnten Edikts angelegten Nachweisung, das erste Procent der Vermögenssteuer noch nicht völlig berichtet war, dasselbe aber nach den geringsten Berechnungen 6 Millionen Thaler einbringen muß.

§. 5. Zu der Verwaltung der, durch die Vermögens- und Einkommenssteuer eingehenden Gelder, Tresor und Thalerscheine, wird vom 1sten Mai d. J. ab, unter dem Geheimen Staatsrath Sack, eine Kommission von drei Nationalrepräsentanten und einem Mitgliede der Berlinischen Börsenvorsteher niedergesetzt und eigens dazu verpflichtet werden, deren Ernennung Wir Uns vorbehalten.

§. 6. Da der Zwangskours der Tresor und Thalerscheine im Privatverkehr aufgehoben wird, so dürfen sie auch in den Staatskassen nach dem Nennwerthe ferner weder angenommen noch ausgegeben werden, außer in folgenden Fällen:

§. 7. Angenommen werden sie nach dem Nennwerthe;

- 1) auf die Vermögens- und Einkommenssteuer, nach den Bestimmungen der §§. 12. und 13. des Edikts vom 19ten Januar d. J.;
- 2) auf die Grundsteuer, auf die Gewerbe- und auf die Luxussteuer zum dritten Theile;
- 3) in dem Verkaufe von Domainen, in sofern solche für baares Geld ausgedoten worden, nach den Grundsätzen der heute darüber erlassenen Verordnung.

§. 8. Ausgegeben werden die Tresor und Thalerscheine nach dem Nennwerthe:

- 1) auf alle Naturallieferungen, die zur Verpflegung der vaterländischen Truppen verwandt werden. Der Marktpreis bestimmt nach den Grundsätzen der Kompensationsverordnung vom 19ten December v. J. die Höhe der Vergütung.

mienie i dochody zrealizowane, i w miarę wpływów zniszczone zostaną.

§. 4. Zrealizowanie ich w sposobie podanym tém jest niezawodnieysze, ile podług wykazu w §. 16. rzonego edyktu ułożonego, pierwszy procent podatku na majątek jeszcze całkowicie nie był wniesionym, takowy jednak podług najniższego obrachowania 6 millionów Talarów wynosić powinien.

§. 5. Do zarządu wchodzących drogą podatku na majątek i dochody, pieniędzy, biletów skarbowych i talarowych ustanowioną zostanie od dnia 1. Maja r. b. Kommissya z trzech reprezentantów narodowych i iednego członka z przełożonych bursy Berlińskiej pod naczelnictwem Taynego Radzcy Stanu Sack i oddzielnie do tey czynności zobowiązana. Mianowanie tamtych zastrzegamy sobie.

§. 6. Ponieważ w stosunkach prywatnych uchylonym zostaje obieg przymusowy biletów skarbowych i talarowych, takowe też nadal i w Kassach kraiovych wedle nominalnéj wartości ani przyimowane ani wydawane bydź nie mogą, prócz w następujących przypadkach:

§. 7. Przyimowane będą w nominalnéj wartości:

- 1) na podatek z majątku i dochodu, wedle postanowień §§. 12. i 13. edyktu z dnia 19. Stycznia r. b.
- 2) na podatek gruntowy (kontrybucya), na podatek procederowy i zbytkowy w trzeciej części;
- 3) przy sprzedaży dóbr narodowych, ile takowe za gotowy pieniądz na sprzedaż wystawione zostały, wedle zasad dziś w tey mierze wydanéj ustawy.

§. 8. Wydane będą bilety skarbowe i talarowe podług nominalnéj wartości:

- 1) na wszystkie dostawy wytyczne dla utrzymania woysk narodowych poczynione. Cena targowa oznacza ilość wynagrodzenia wedle zasad ustawy kompensacyjney z dnia 19. Grudnia r. pr.

Da die Tresor- und Thalerscheine auf die Vermögenssteuer nach dem Nennwerthe wieder angenommen werden, so sind sie auf dem kürzesten Wege eine Anweisung zur Kompensation; 2) auf diejenigen Gehalte und Pensionen, die über 400 Thlr. jährlich betragen, mit einem Viertel des Betrages.

Wenn die Staatsdiener und Pensionairs hieran auch einigen Verlust erleiden, so müssen sie bedenken, daß alle andere Stände dem Vaterlande Opfer bringen und daß sie dagegen von der Einkommenssteuer frei bleiben.

§. 9. Alle Naturalleistungen zur Ausrüstung vaterländischer Truppen, werden in baarem Gelde, oder in Tresor- und Thalerscheinen nach dem Tageskurs der wirklichen Zahlung vergütet.

§. 10. Den Tresor- und Thalerscheinen verbleibt auch als Steueranweisungen, die ihnen durch das Gesetz vom 20sten Junius 1811. über die Aufhebung des Indults §. 14. d. beigelegte Eigenschaft, daß sie bei Moratorien zur Sicherheitsbestellung für persönliche Schulden dienen können.

§. 11. Um die Mittel zu den Ausgaben nach §. 9. aufzubringen und die Grundbesitzer und Fabrikanten unter dem Drucke unvermeidlicher Zwangsleistungen nicht zu Grunde gehen zu lassen, ist eine gezwungene Anleihe bei dem Kaufmannsstande und andern Kapitalisten und Rentiers eröffnet worden, welche durch die Lage des Staats und die Gründe des allgemeinen Wohls, durchaus nothwendig gemacht ist und vollkommen gerechtfertigt wird.

§. 12. Alle Anordnungen zu diesem Zwecke werden von Unserm Staatskanzler, den Wir ausdrücklich hiezu bevollmächtigen, getroffen und in Ausführung gebracht.

§. 13. Die Anleihe selbst, soll sobald als möglich und wie Wir hoffen, binnen Jahresfrist den Darleibern wieder erstattet werden.

§. 14. Da keine Kraft zu dem wichtigen und erhabenen Zweck, den Wir Uns vorgesetzt haben, für die Sache des Vaterlandes ungenutzt bleiben darf; so soll gegen die Widerspenstigen als Feinde der guten Sache, mit der äußersten Strenge verfahren werden.

Jahrgang 1813.

Ponieważ bilety skarbowe i talarowe na podatek z majątku przyjmują się w wartości nominalnej, więc w najkrótszej drodze są przekazaniem do kompensacji;

2) na pensje i pensje emerytalne, więcej 400 Tal. rocznie wynoszące, w czwartę części ilości.

Chociaż urzędnicy i pensjonarze niejaką w tym względzie ponoszą stratę, zważać powinni: iż wszystkie stany przynoszą ofiarę oyczyźnie, oni zaś wolnymi są od podatku z dochodów.

§. 9. Wszystkie dostawy wytyczne potrzebne do wyprawy wojsk oyczystych wynagrodzone będą w gotowym groszu, lub w biletach skarbowych i talarowych podług kursu dnia istotnej wypłaty.

§. 10. Biletem skarbowym i talarowym jako assygnacyom podatkowym zostaje nadana im ustawą względem uchylenia indultu z dnia 20. Czerwca 1811. w §. 14. d. własność, użycia ich za przedmiot bezpieczeństwa w poszukiwaniu moratorium za długi osobiste.

§. 11. Dla opatrzenia się w sposoby odparcia wydatków w §. 9. wytkniętych, i iżby właściciele ziemi i fabrykanci nieupadali pod ciężarem nieuchronnych dostaw przymusowych, otworzoną została u stanu kupieckiego i innych kapitalistów przymusowa pożyczka, której potrzebę położenie kraiu i powody dobra ogólnego wskazują i usprawiedliwiają.

§. 12. Wszystkie urządzenia w tym celu wydane i uskutecznione zostaną przez Naszego Kanclerza Stanu, którego wyraźnie do tego upoważniamy.

§. 13. Pożyczka sama, iak tylko być może, najprędzej, i iak się spodziewamy w ciągu roku pożyczającym ma być powróconą.

§. 14. Ponieważ wszystkie sily do dopięcia ważnego i wysokiego przez Nas zamierzonego celu dla dobra oyczyzny wyczerpane być muszą; więc naprzeciw opornym iako nieprzyjaciolom dobrej sprawy, z największą

[32]

Derjenigen aber, welche mit ausgezeichnete Bereitwilligkeit das Verlangte oder mehr leisten, als von ihnen gefordert wird, soll eine ehrenvolle Erwähnung bei Uns und vor den Augen des Volks in den öffentlichen Blättern geschehen.

§. 15. Alle in dem Edikt vom 19ten Januar d. J. über die Tresorscheine, enthaltene und früher gegebene Bestimmungen, werden, in so fern sie durch die gegenwärtige Verordnung nicht bestätigt sind, hievon aufgehoben.

Unsere getreuen Unterthanen werden in den vorstehenden Bestimmungen, Unsere Absichten nicht verkennen, mit dem wichtigen Zwecke für die Erhaltung des Staats jede Rücksicht auf das Wohl der einzelnen Stände und auf die fortgesetzte gleiche Vertheilung der Lasten zu verbinden. Wir erwarten daher von ihnen das fernere Vertrauen, eine thätige Mitwirkung und die unbedingte Ergebung in Unsere Anordnungen, ohne welche die kräftige Ausführung großer Zwecke nicht möglich ist.

Gegeben Breslau, den 5ten März 1813.

Friedrich Wilhelm.

Hardenberg.

Nro. 59.

(No. 161. d. D.) Urkunde über die Stiftung des eiser-
nen Kreuzes. Vom 10ten März 1813.

**Wir Friedrich Wilhelm, von Gottes
Gnaden König von Preußen etc. etc.**

In der jehigen großen Katastrophe, von welcher für das Vaterland Alles abhängt, verdient der kräftige Sinn, der die Nation so hoch erhebt, durch ganz eigenthümliche Monumente geehrt und verewigt zu werden. Daß die Standhaftigkeit, mit welcher das Volk die unwiderstehlichen Uebel einer eisernen Zeit ertrug, nicht zur Kleinmüthigkeit herabsank, bewährt der hohe Muth, welcher jetzt jede Brust belebt und welcher, nur auf Religion und auf treue Anhänglichkeit an König und Vaterland sich stützend, ausharren konnte.

surowością postąpiono bydź ma. O tych zaś, którzy z szczególną chęcią to, co od nich żądano, lub więcéy uczynią, chlubna wzmianka u Nas i w oczach narodu w pismach publicznych uczynioną zostanie.

§. 15. Wszystkie w edykie z dnia 19. Stycznia c. względem biletów skarbowych obięte i dawniey dane przepisy, ile takowe przez obecną ustawę nie są potwierdzonymi, ninieyszém znoszą się.

Wierni poddani Nasi nie mogą niepoznać w powyższych przepisach chęci Naszey, połączenia z ważnym celem utrzymania kraiu, względów należytych na pojedyncze stany i na ciągłe równe ponoszenie ciężarów. Dla tego pewni iesteśmy dalszego ich zaufania, czynnego współdziałania i uległości urządzeniom Naszym, bez których dzielne wykonanie wielkich celów iest niepodobném.

Dan w Wroclawiu dnia 5. Marca 1813.

FRYDERYK WILHELM.

Hardenberg.

Nro. 59.

(Nro. 161. oryg.) Ustawa tycząca się postanowienia
krzyża żelaznego. Z dnia 10. Marca 1813.

**My FRYDERYK WILHELM
z Bożey Łaski Król Pruski etc. etc.**

W wielkiéy epoce dzisieyszey, od którój wszystko zależy dla oyczyzny, czucie dzielne naród unoszące zasługuią sobie na uczczenie ich i uwiecznienie przez szczególnieyszą pamiątkę. Że nie ostygła wytrwałość, z którą naród poniósł nieodzowne klęski żelaznego czasu, dowodzi to każdego przeymniące męstwo, które wytrwać tylko mogło, opierając się na religii, na wierném przywiązaniu do Króla i oyczyzny.

Wir haben daher beschlossen, das Verdienst, welches in dem jetzt ausbrechenden Kriege, entweder im wirklichen Kampf mit dem Feinde oder außerdem im Felde oder daheim, jedoch in Beziehung auf diesen großen Kampf um Freiheit und Selbstständigkeit, erworben wird, besonders auszuzeichnen und diese eigenthümliche Auszeichnung nach diesem Kriege nicht weiter zu verleihen.

Dem gemäß verordnen Wir wie folget:

1. Die nur für diesen Krieg bestehende Auszeichnung des Verdienstes Unserer Unterthanen um das Vaterland ist

das eiserne Kreuz
von zwei Klassen und einem Großkreuz.

2. Beide Klassen haben ein ganz gleiches in Silber gefasstes schwarzes Kreuz von Gußeisen, die Vorderseite ohne Inschrift, die Rehrseite zu oberst Wätern Namenszug F. W. mit der Krone, in der Mitte drei Eichenblätter und unten die Jahreszahl 1813. und beide Klassen werden an einem schwarzen Bande mit weißer Einfassung, wenn das Verdienst im Kampf mit dem Feinde erworben ist, und an einem weißen Bande mit schwarzer Einfassung, wenn dies nicht der Fall ist, im Knopfloch getragen; die erste Klasse hat neben dieser Dekoration noch ein Kreuz von schwarzem Bande mit weißer Einfassung auf der linken Brust; und das Großkreuz, noch einmal so groß als das der beiden Klassen, wird an dem schwarzen Bande mit weißer Einfassung um den Hals getragen.

3. Die Militär-Ehrenzeichen erster und zweiter Klasse werden während der Dauer dieses Krieges nicht ausgegeben; auch wird die Ertheilung des rothen Adlerordens zweiter und dritter Klasse, so wie des Ordens pour le mérite, bis auf einige einzelne Fälle, in der Regel suspendirt. Das eiserne Kreuz ersetzt diese Orden und Ehrenzeichen und wird durchgängig von Höheren und Geringeren auf gleiche Weise in den angeordneten zwei Klassen getragen. Der Orden pour le mérite wird in außerordentlichen Fällen mit drei goldenen Eichenblättern am Ringe ertheilt.

Postanowiliśmy przeto zasługę w rozpoczynający się teraz wojnie czy w boju z nieprzyjacielem, lub też nie w boju i w domu z względem iednak na walną tę sprawę o wolność i niepodległość ziednaną zaszczyścić szczególnie, i właściwą jej oznakę po téy wojnie daléy nie udzielać.

W tym względzie stanowimy, co następuje:

1. Trwającém na czas téy wojny oznaczeniem zasługi poddanych Naszych dla oyczyzny jest

K r z y ż   ż e l a z n y
z dwóch klass i wielkiego krzyża.

2. Obydwie klasy mają zupełnie równy śrebrem obwieszony czarny krzyż z łanego żelaza, strona przednia bez napisu; odwrotna strona na wierzchu imie Nasze F. W. z koroną, w środku trzy liście dębowe a na spodku liczbę roku 1813. Obydwie klasy noszone będą na wstążce czarney z białą obwódką za zasługę w boju z nieprzyjacielem ziednaną, a na białey wstążce z czarną obwódką za zasługę nie w boju odniesioną, a to wdziurze od guzika. Pierwsza klasa obok téy dekoracyi ma ieszcze krzyż z wstążki czarney z białą obwódką na lewéy stronie piersi; a wielki krzyż podwóynéy nad tamte wielkości, nosi się na czarney wstążce z białą obwódką na szyi.

3. Znaki honorowe militarne pierwszey klasy i drugiey w ciągu wojny obecney wydawane nie będą, również udzielenie orderu orła czerwonego drugiey i trzeciey klasy, iako też orderu pour le mérite, prócz niektórych szczególnych przypadków zawiesza się. Krzyż żelazny zastępuje takowe ordery i znaki honorowe, i równie przez wyższych i niższych w ten sam sposób w przepisanych dwóch klassach nosić się będzie. Order pour le mérite w nadzwyczajnych przypadkach udzielonym zostanie z trzema złotymi liściami dębowymi.

4. Die zweite Klasse des eisernen Kreuzes soll durchgängig zuerst verliehen werden, die erste kann nicht anders erfolgen, als wenn die zweite schon erworben war.

5. Daraus folgt, daß auch diejenigen, welche Orden oder Ehrenzeichen schon besitzen, und sich in diesem Kriege auszeichnen, zunächst nur das eiserne Kreuz zweiter Klasse erhalten können.

6. Das Großkreuz kann ausschließlich nur für eine gewonnene, entscheidende Schlacht, nach welcher der Feind seine Position verlassen muß, desgleichen für die Wegnahme einer bedeutenden Festung oder für die anhaltende Verteidigung einer Festung, die nicht in feindliche Hände fällt, der Kommandirende erhalten.

7. Die jetzt schon vorhandenen Orden und Ehrenzeichen werden mit dem eisernen Kreuz zusammen getragen.

8. Alle Vorzüge die bisher mit dem Besiz des Ehrenzeichens erster und zweiter Klasse verbunden waren, gehen auf das eiserne Kreuz über. Der Soldat, der jetzt schon das Ehrenzeichen zweiter Klasse besitzt, kann bei anderweitiger Auszeichnung nur zuerst das eiserne Kreuz der zweiten Klasse erhalten; jedoch erhält er mit demselben zugleich die mit dem Besiz des Ehrenzeichens erster Klasse verbundene monatliche Zulage, die aber fernerhin nicht weiter vermehrt werden kann.

9. In Rücksicht der Art des verwürkten Verlussts dieser Auszeichnung hat es bei den in Unserer übrigen Orden und Ehrenzeichen gegebenen Vorschriften sein Bewenden.

Urkundlich unter Unserer Allerhöchsteigenhändigen Unterschrift und beigedrucktem Königlichem Insignel.

Gegeben Breslau, den 10ten März 1813.

(L. S.) Friedrich Wilhelm.

4. Druga klasa krzyża żelaznego koniecznie wprzód udzieloną być musi; klasa pierwsza przed nabyciem drugiey udzieloną być nie może.

5. Ztąd wypływa, iż ci, którzy już mają ordery i znaki honorowe, a w woynie tey zaszczytą się sławą, naprzód tylko dostać mogą krzyż żelazny drugiey klasy.

6. Wielki krzyż wyłącznie tylko, za wygraną walną bitwę, w skutek którey nieprzyjaciel z mieysca ustąpić musi, za odebranie ważnéy fortecy, lub ciągłą obronę niedostający się w nieprzyjacielskie ręce warowni, kommanderującemu udzielonym być może.

7. Dotychczasowe ordery i znaki honorowe razem będą noszone z krzyżem żelaznym.

8. Wszelkie zaszczyty przywiązane dotychczas do posiadania znaku honorowego pierwszey i drugiey klasy, przechodzą na krzyż żelazny. Żołnierz posiadający teraz już znak honorowy drugiey klasy, w razie dalszego dystyngwowania się naprzód tylko uzyskać może krzyż żelazny drugiey klasy, wszelakoż dostanie zarazem z nim połączony z posiadaniem znaku honorowego pierwszey klasy dodatek miesięczny, który następnie powiększonym być nie może.

Względem utraty dystynkcyi takowey pozostaje się przy przepisach tyczących się innych Naszych orderów i znaków honorowych.

W dowód czego przy podpisie Naszym Naywyższym pieczęć Królewską przyłączyć rozkazaliśmy.

Dan w Wroclawiu dnia 10. Marca 1813.

FRYDERYK WILHELM.

Nro. 60.

(No. 166. d. D.) Allerhöchste Kabinettsorder vom 15ten März 1813., betreffend die Milde rung in Abgabe= Kontraventionsfällen, in sofern die darauf ge setzte gesetzliche Strafe und das Konfiskat die Summe von Fünfzig Thalern nicht übersteigt.

Auf Ihren Vortrag genehmige Ich, daß den Ab gabe=Deputationen der Regierungen die Befugniß beigelegt werde, in Abgabe=Kontraventionsfällen, in sofern die darauf gesetzte gesetzliche Strafe und das Konfiskat die Summe von Fünfzig Thalern nicht übersteigt, mit Rücksicht auf die ob- und subjektive dafür sprechenden Verhältnisse, mildere als die fest stehenden Strafen nach ihrem pflichtmäßigen Ermes sen zu bestimmen, wobei jedoch Seitens der Ab gabensektion und des Departements für die Staats einkünfte darauf gehalten werden muß, daß von dies ser erweiterten Befugniß kein Mißbrauch gemacht werde. Ich überlasse Ihnen dieserhalb das Weitere anzuordnen. Breslau, den 15ten März 1813.

Friedrich Wilhelm.

An

den Staatskanzler Freiherrn von Hardenberg.

Nro. 61.

(Nro. 169. d. D.) Allgemeines Passreglement für ge sammtte Königlich-Preussische Staaten. Vom 20sten März 1813.

Wir Friedrich Wilhelm, von Got tes Gnaden, König von Preußen u. u.

Wenn gleich die bisherigen Verhältnisse Unsres Staats Uns bewogen haben, die Publikation des bereits entworfenen, allgemeinen Passedikts bis zu einem dazu geeigneteren Zeitpunkt auszusetzen; so se hen Wir doch die, zur Behauptung der Selbststän digkeit Unsrer Krone und Unsres Volks jezt herbeigeführten Ereignisse Uns veranlaßt, in besonderer Berücksichtigung derselben, bis auf weitere Verord-

Nro. 60.

(Nro. 166. oryg.) Naywyższy rozkaz gabinetowy z d. 15. Marca 1813. względem zmniejszenia kary w przypadkach kontrawencyi podatko wych, ile kara ustawami przepisana i konfiska ta summy talarów pięćdziesiąt nie przenosi.

Na przedstawienie W Pana zezwalam na to, aby Deputacye podatkowe Regencyów upowa żnione zostały do wymierzenia w przypadkach kontrawencyi podatkowych, ile kara za nie ustawami przepisana i konfiskata summy Tala rów pięćdziesiąt nie przenosi, z względu na stósunki osobiste lub rzeczowe, łagodniejszy kary podług sumiennego zdania swojego; przy czém iednak sekcyja podatkowa i departament przychodów krajowych zważać na to powinny, iżby z upoważnienia tego żadne nie wynikło nadużycie. Zostawiam W Panu dalsze w tey mierze wydadź rozrządzenie.

W Wroclawiu dnia 15. Marca 1813.

FRYDERYK WILHELM.

Do

Kanclerza Stanu Barona de Hardenberg.

Nro. 61.

(Nro. 169. oryg.) Ogólny regulamin paszportowy dla krajów Królewsko-Pruskich. Z dnia 20. Mar ca 1813.

My FRYDERYK WILHELM
z Bożey Łaski Król Pruski etc. etc.

Łubo dotychczasowe stósunki państwa na szego spowodowały nas do odłożenia publika cyi ogólnego edyktu paszportowego już ułożo nego na czas tym końcem dogodniejszy; wszelakoż wypadki będące skutkiem utrzymania niepodległości korony Naszey i ludu Naszego, skłoniły Nas z szczególniejszym względem na takowe wypadki do ogłoszenia niniejszém, aż

nung für Unfre gesammte Monarchie und zur Nachsicht für alle Behörden und Bewohner derselben, nachstehendes allgemeines Passreglement hiermit zu publiciren:

Erster Abschnitt.

Bestimmungen für Reisen aus dem Auslande in Unfre Staaten.

§. 1. Der Eintritt aus dem Auslande in Unfre Staaten, soll einem Jeden, ohne Unterschied des Standes, Alters, Geschlechts und Glaubens, ohne Unterschied, ob er zu Wasser oder zu Lande, oder mit der ordentlichen Post, oder sonst zu Wagen, zu Pferde oder zu Fuß ankommt, ob er in Unfern Staaten verweilen oder sie nur durchreisen will, nicht anders, als auf den Paß einer der, in den §. §. 3. 4. und 5. gedachten Behörden gestattet werden.

§. 2. Hiervon sind lediglich ausgenommen:

- I. Auswärtige, mit Uns in freundschaftlichen Verhältnissen stehende Fürsten;
- II. Unfre jetzt im Auslande befindlichen Unterthanen, welche als solche sich legitimiren und in Unfre Staaten zurückkehren;
- III. Armeekorps und Truppen der, mit Uns allirten Mächte und die Befehlshaber der ersteren;

IV. Diejenigen, welche zur Verfolgung von Verbrechern abgesandt und mit gehörig qualifizirten Steckbriefen oder andern Documenten competenter Behörden versehen sind; jedoch liegt solchen nachgesandten Personen ob, von der Polizeibehörde der ersten einheimischen Stadt, durch welche sie kommen, einen Paß zu nehmen.

§. 3. Alle übrige Personen sind in Unfre Staaten nur auf einen einheimischen Paß einzulassen.

Bis auf weitere Verordnung soll ein solcher Eingangspass eben nicht von einer Ortsbehörde, sondern nur entweder:

- I. von Unfrem Staatskanzler, oder
- II. von Unfrem Ministerium der auswärtigen Angelegenheiten, oder
- III. von dem Departement der höhern und Sicherkeitspolizei in Unfrem Ministerium des Innern; oder endlich

do dalszego urzãdzenia następujãcego ogólnego regulaminu paszportowego dla całej monarchii Naszey i stósowania się do niego wszystkich władz i mieszkañców oneyże:

O d d z i a ł p i e r w s z y.

Przepisy względem podróz z zagranicy do krajów naszych.

§. 1. Wniýście z zagranicy do kraju naszego, ka¿demukolwiek bez różnicy stanu, wieku płci i wyznania, czyli wodã lub lãdem, zwyczajnã pocztã, lub wozem, pieszo lub konno przybywa, czyli zatrzymaç się w kraju, czyli te¿ tylko chce przejeźdzaç, nie inaczey, iak tylko z paszportem iednëy z władz w §. §. 3. 4. 5. wyrażonych, dozwołonëm bydź ma.

§. 2. Wyięci są z pod takowego przepisu:

- I. Xiãżęta zagraniczne z Nami w stósunkach przyjaźni będãce;
- II. poddani Nasi za granicã teraz będãcy, którzy iako tacy legitymujãc się do pañstwa Naszego powracaia;
- III. korpusy armii i woyska z Nami sprzymierzonych mocarstw i komenderujãcy pierwszymi;
- IV. wysłani na ściãganie zbrodniarzy, i opatrzeni w przyzwoite listy goñcze i inne dowody władz przyzwoitych; wszelako¿ obowiazani są uzyskaç paszport od władzy policyney najpierwszego krajowego miasta, przez które przejeźdzaia.

§. 3. Wszystkie inne osoby za paszportem tylko krajowym do krajów Naszych wpuszczone bydź mogã.

A¿ do dalszego urzãdzenia paszport takowy nie przez władzë iakã mieyscowã, lecz raczey tylko:

- I. przez Naszego Kanclerza Stanu,
- II. przez Ministerium Nasze interesów zagranicznych, albo
- III. przez Departament Policyi wyższey i bezbezpieczeństwa w Naszëm Ministerstwie wewnętrznëm, albo nakoniec

IV. von der Polizeideputation der Regierung derjenigen Provinz, in welche der Fremde in Unfre Staaten hinein kommen will,

von der zuletzt gedachten Behörde jedoch nur in ganz unbedenklichen Fällen und allemal unter Bestimmung einer speziellen Reiseroute, erteilt werden, dagegen aber bis auf weitere Verordnung außer den in §. 5. gedachten Ausnahmen, ein, von einer bloß örtlichen Polizeibehörde erteilter Paß zum Eintritt in Unfre Staaten nicht genügen.

Die, von der unter II. erwähnten Behörde zu Reisen in das Ausland oder aus demselben ins Inland ausgegebenen Pässe sind jedoch von der Behörde unter No. III. und dagegen die, von der letzteren zu den eben gedachten Reisen erteilten Pässe von dem Ministerium der auswärtigen Angelegenheiten zu visiren.

§. 4. Ausnahmsweise ist aber auch ohne Paß einer der im vorigen §. gedachten Behörden der Eintritt in Unfre Staaten gestattet:

I. den diplomatischen Personen und Kourieren der mit Uns allirten Mächte auf den Paß ihres Hofes;

II. denjenigen, welche von dem Generalkommando oder einem kommandirenden General oder Offizier Unsrer, oder der Kaiserlich-Russischen oder der Armee, oder eines Armeekorps einer andren, mit Uns oder Rußland allirten Macht einen Paß erhalten haben, insofern die Reise des Dienstes wegen geschieht;

III. denjenigen, welche mit dem Paß Unsrer oder der Kaiserlich-Russischen Gesandten, Geschäftsträger oder Handelsagenten und Consuls oder denen einer andren, mit Uns oder Rußland allirten Macht versehen sind;

IV. denjenigen, welche von einer Kaiserlich-Russischen höhern Civilbehörde oder von einer höhern Behörde einer andren allirten Macht einen Paß führen; und

V. denjenigen, die mit dem Paß einer höhern Militär- oder Civilbehörde eines von Unsrer oder allirten Truppen besetzten Landes versehen sind.

IV. przez Deputacyą policyjną Regencyi tej Prowincyi, przez którą zagraniczny do kraiu Naszego wniść chce,

przez władzę naostatku rzeczoną, iednak tylko w niezawodnych przypadkach i w każdym razie z oznaczeniem karty podróźney, wydawany bydź ma, przeciwnie zaś aż do dalszego urzędzenia, prócz wyjątków w §. 5. wzmiankowanych paszport przez mieyscową władzę policyjną udzielony, nie ma upoważniać do wniścia do państwa Naszego.

Paszporta przez władzę ad II. rzeczoną do podróży za granicę lub z tamtąd w kray wydane, przez władzę pod Nro. III., a przez też tu władzę do podróży udzielone paszporta przez Ministerstwo interesów zagranicznych wizowane bydź muszą.

§. 4. Wyjątkowym sposobem bez paszportu iedney w poprzedzającym §. rzeczonych władz wniście do kraiu iest dozwolone:

I. Osobom dyplomatycznym i Kuryerom sprzymierzonych z Nami mocarstw za paszportem ich dworu;

II. tym, którzy od kommandy generalney lub kommandurującego Generała albo Officera woyska Naszego lub Cesarsko-Rossyjskiego woyska, albo też woyska, lub korpusu woyska innego z Nami lub z Rossyą sprzymierzonego mocarstwa uzyskali paszport, iezeli podróź ich tyczy się służby;

III. tym, którzy mają paszport od Naszych lub Cesarsko Rossyjskich Posłów, Agentów, agentów handlowych lub Konsulów, lub od podobnych urzędników innego z Nami lub z Rossyą sprzymierzonego mocarstwa;

IV. tym, którzy mają paszport od wyższej władzy cywilney Jego Cesarskiej Ros. Mości lub innego sprzymierzonego mocarstwa; i

V. tym, którzy opatrzeni są w paszport kórey z władz wyższych militarynych lub cywilnych kraiu przez Nasze lub sprzymierzone mocarstwa zaiętego.

Wenn gleich die hier gedachten Pässe in Ansehung der obbenannten Personen die Kraft und Wirkung der von den §. 3. erwähnten einheimischen höchsten Staats- oder Provinzialbehörden erteilten Pässe haben; so müssen sie doch bei der Polizeibehörde der an der Uebergangsgrenze zunächst gelegenen Stadt und auch nachher in Gemäßheit des §. 7. noch weiter vifirt werden.

§. 5. Zur Erleichterung des Verkehrs mit benachbarten befreundeten Staaten, soll indesß folgenden Personen die Berufsreise in Unsere Staaten, auch auf den bloßen Paß der unten genannten Ortspolizeibehörden gestattet seyn, es mithin des Passes einer der in den vorgehenden §. §. gedachten Behörden nicht bedürfen:

- I. denjenigen auswärtigen Handels- und Kaufleuten und Fabrikanten, welche die Frankfurter Messe besuchen und welchen der Eintritt in Unsrer Staaten auch auf den Paß des Polizeidirektoriums zu Frankfurt an der Oder gestattet seyn soll; Wir behalten Uns jedoch vor, nöthigenfalls gewisse Orter, über welche sie zur Messe zu reisen haben, zu bestimmen und öffentlich bekannt machen zu lassen;
- II. denjenigen Einwohnern eines unmittelbar an einer Unsrer Provinzen grenzenden Landes, welche in einer Unsrer Provinzen mit liegenden Gründen angefessen sind, zu Reisen nach den letztern, auf den Paß der Polizeibrigkeit desjenigen einheimischen Orts, worin sie angefessen sind;
- III. den Bewohnern des an Unsrer Staaten grenzenden platten Landes zum Verkehr mit ihren Produkten auf den Paß der Polizeibrigkeit der ersten einheimischen Stadt, durch welche sie reisen, oder des Orts, in welchem sie ihren Verkehr treiben;
- IV. überhaupt allen denjenigen, welche glaubhaft darthun, daß sie in einer Unsrer Provinzen öfters wiederkehrende dringende Geschäfte haben, auf den Paß der Polizeibrigkeit desjenigen Orts, an welchem diese Geschäfte zu betreiben sind.

Chociaż paszporta tu wzmiankowane względem tamże wytkiętych osób mają moc i dzielność paszportów przez rzeczzone w §. 3. krajowe wyższe władze rządowe lub prowincjonalne udzielonych; takowe iednak przez władzę policyną miasta naybliżey granicy położonego, i następnie podług §. 7. daléy ieszcze wizowane bydź muszą.

§. 5. Dla ułatwienia związków z sąsiedzkimi przyjacielskimi krajami, następującym osobom podróż w interessach do krajów Naszych za prostym nawet paszportem niżej wymienionych władz policynych mieyscowych ma bydź dozwołoną, a zatem nie bydź potrzebne złożenie paszportu którey z władz w poprzedzających §§. rzeczonych:

- I. tym zagranicznym kupcom, handlerzom i fabrykantom, którzy odwiedzią walny targ w Frankforcie nad Odrą; tym wniście do krajów Naszych za paszportem dyrektorstwa tamteyszego policyi nawet dozwołone bydź ma; zastrzegamy sobie iednak, w razie potrzeby wymienić i podać do publiczney wiadomości mieysca, przez które na walny targ rzeczony iedździć powinni;
- II. mieszkańcom tym bezpośrednio z którą z prowincyi Naszych graniczącego kraju, którzy posiadaią nieruchomości w którey z prowincyi Naszych na podróż do tychże posiadłości za paszportem władzy policyinéy krajowéy mieysca, w którym oneż są położone.
- III. mieszkańcom wieyskim z pogranicza do handlu ich produktami za paszportem władzy policyinéy naybliższego krajowego miasta, przez które iada, lub mieysca, w którym handel prowadzą;
- IV. zgoła wszystkim tym, którzy dowodnie okażą, iż w którey z prowincyi Naszych mają pilne często powtarzane interesa, za paszportem władzy policyinéy mieysca, w którym teź interesa odbywaią.

Allen diesen Individuen dürfen die Pässe aber nicht anders erteilt werden, als insofern sie derjenigen Behörde, welche den Pass erteilt, durch Reputat oder durch glaubhafte Legitimation als unerscholtene und bei den jetzt eingetretenen Verhältnissen Unsres Staats, unverdächtige Personen hinlänglich bekannt sind, auch müssen letztere ihren Pass nicht allein von der Polizeibehörde der ersten einheimischen Grenzstadt, durch welche sie kommen, sondern auch nachher noch weiter in Gemäßheit des §. 7. visiren lassen.

§. 6. Alle diejenigen, welche außer den in den vorhergehenden §. §. gedachten Ausnahmen, Unfre Staaten oder eine Provinz derselben betreten wollen, müssen vor dem Eintritt in dieselbe den Pass von einer der im §. 3. angeführten Behörden erwirken und vor dem Eingang in Unfre Staaten damit sich versehen, bis zur Produktion desselben aber, wenn sie auch übrigens unverdächtige und gültige Pässe bei sich führen, nicht über die Grenze Unsres Reichs gelassen, sondern zurück gewiesen, und wenn sie dessen ungeachtet dieselbe überschreiten sollten, unter polizeiliche oder militairische Observation, oder dem Befinden nach, Verwahrksam gesetzt, gehörig vernommen und dem Departement der höhern und Sicherheitspolizei in Unfrem Ministerium des Innern zur weitern Verfügung angezeigt werden.

§. 7. Alle Eingangspässe, sie mögen von der einen oder von der andern der obgedachten Behörden erteilt seyn, sind bei der Polizeibehörde nicht allein der zunächst an der Grenze belegenen, einheimischen Stadt, durch welche der Passführer kommt, sondern auch eines jeden Orts, ohne Unterschied zwischen den Städten und dem platten Lande, in welchen derselbe übernachtet, zu produziren und zu visiren, diese Behörden aber schuldig, wenn in dem Pass eine Reiseroute vorgeschrieben und von dem Reisenden verlassen ist, die Visa zu verweigern und den Passführer auf dessen Kosten an die Polizeibehörde der zunächst belegenen, auf der Route vorgeschriebenen Stadt zurückzusenden, und dem Befinden nach,

Jahrgang 1813.

Wszystkim tym osobom paszporta nie inaczej udzielane być mogą, iak tylko, gdy władzy paszport dających, przez powszechne znanie lub wierzytelną legitymacją są dostatecznie znanymi iako uczciwi i przy dzisiejszych stosunkach państwa Naszego, niepodeyrzani ludzie; prócz tego obowiązani są paszport swój nietylko władzy policyiney naybliższego pogranicznego miasta, przez które przechodzą, ale też następnie daléy podług §. 7. podać do wizowania.

§. 6. Wszyscy ci, którzy prócz wyjątków w poprzedzających §§. wytkniętych, chcą wnieść do państwa Naszego lub którejkolwiek prowincyi onegoż, przed wnieściem uzyskać muszą paszport od której z władz w §. 3. wzmiankowanych i w takowy być opatrzonymi. Aż do złożenia onegoż, chociażby zresztą mieli przy sobie niepodeyrzane i ważne paszporta, nie mogą być puszczani przez granicę państwa, owszem na powrót zwróceniu; a gdyby pomimo tego przeszli granicę, wziętymi pod obserwacyą policyiną lub militarną, lub w miarę okoliczności oddani do aresztu, należycie badani, i o tém departamentowi policyi wyższej i bezpieczeństwa w ministerstwie naszym wewnętrznym do dalszego rozrządzenia zdany raport być musi.

§. 7. Wszystkie paszporta wchodowe przez którąkolwiek z władz powyżey rzeczonych udzielone, nietylko u każdy władzy policyiney naybliżey pogranicza leżącego miasta krajowego, ale też w każdym miejscu, bądź w mieście lub na wsi, gdzie mający paszport przenoćcie, złożone i wizowane być muszą. Władze zaś te w przypadku, iż paszportem trakt podróży jest przepisany, a podróżny z niego zhoczył, obowiązane są niewizować i okaziciela paszportu jego kosztem odesłać napowrót do zwierzchności policyiney naybliżey położonego w trakcie przepisanego miasta; w miarę okoliczności postąpić sobie podług przepisu §. 6. w

[33]

in Gemäßheit des Schlusses §. 6. zu verfahren, auf jeden Fall aber diese Abweichung von der Reiseroute sowohl der vorgesehnten Regierung, als dem Departement der höhern und Sicherheitspolizei im Ministerium des Innern anzuzeigen.

Keine Polizeibehörde im Innern des Landes, soll bei einer Ordnungsstrafe von Zwanzig Thalern, und bei wiederholter Uebertretung, bei Strafe der Amtsentsetzung, einen Paß visiren, der nicht von der kompetenten Grenzbehörde visirt worden ist.

§. 8. Die Polizeibehörden der Grenzstädte sind schuldig, alle Wochen ein Verzeichniß der von ihnen visirten Eingangspässe, unter Abschrift der letzteren und Bemerkung des Datums der Visa, der Abreise des Passführers und anderer, dabei eintretenden Umstände, zum Ministerialdepartement der höhern und allgemeinen Sicherheitspolizei und zur Provinzialregierung einzusenden.

§. 9. Die Vorschriften der §. §. 3. 5. und 6. finden insonderheit auch in Ansehung der einwandernden Künstler und Handwerksgefallen, ohne Unterschied, ob sie mit einem Wanderbuch oder nur mit einem fremden Paß versehen sind, Anwendung. (§. 28.)

§. 10. Bei See- und Stromreisen bedarf in dessen die Schiffsmannschaft keines eigenen, besondern Passes, sondern genügt es, wenn das, Vor- und Zunahmen, Alter und Gewerbe eines Jeden enthaltende, namentliche Verzeichniß derselben dem, von der kompetenten Behörde erteilten Passe des Schiffers oder Kapitäns in beglaubter Art angeheftet ist; Reisende und Passagiers sind jedoch hierunter nicht begriffen, sondern bedürfen, nach den bei ihnen eintretenden Vorschriften dieses Reglements, eines besondern Passes, und können nur in dringenden Fällen von Erwirkung desselben vor ihrem Eintritt an's Land, gegen Bürgschaft eines bekannten und sichern Einwohners oder des Schiffskapitäns, oder gegen selbst bestellte Bürgschaft, allemal aber nur unter einstweiliger angemessener Observation, und in so fern sie nicht Unterthanen einer mit Uns oder mit Ruß-

końcu umieszczonego, w każdym zaś razie o takowém oddaleniu się od traktu tak przełożoney Regencyi iako i Departamentowi policyi wyższej i bezpieczeństwa w ministerstwie wewnętrzném zdać raport.

Żadna zwierzchność policyina wewnątrz kraiu pod karą porządkową dwudziestu talarów, a wraze powtórnego przekroczenia pod uniknieniem złożenia z urzędu, nie ma wizować paszportu, któryby przez właściwą władzę pograniczną wizowanym nie był.

§. 8. Władze policyine miast pogranicznych, obowiązane są co tydzień podać Departamentowi ministerialnemu wyższej i powszechnéj policyi bezpieczeństwa i Regencyi prowincjonalnéj spis wizowanych przez nie paszportów wchodowych z dołączeniem ich kopii i daty wizowania, tudzież wyjazdu okazy ciela paszportu i innych w téj mierze zachodzących okoliczności.

§. 9. Przepisy §§. 3. 5. i 6. szczególnie też ściągają się do wędrujących czeladników, bez względu, czyli mają książkę wędrowną lub też paszport tylko zagraniczny (§. 28.)

§. 10. Do podróży morzem lub rzekami nie potrzeba dla czeladzi okrętowey oddzielnego paszportu, lecz dość na tém, gdy spis imienny zawierający w sobie imie i nazwisko, wiek i proceder każdego z czeladzi załączonym jest w formie wierzytelnéj do paszportu szypra lub Kapitana od przyzwoitéj władzy wydane-go. Podróźni zaś i passażerowie mieć muszą oddzielny paszport wedle przepisów regulaminu obecnego do nich ściągających się, i w nagłych tylko przypadkach przed uzyskaniem go, nim wniyda do kraiu, zaręczeniem znaiomego i pewnego mieszkańca lub Kapitana okrętowego, lub poręką przez nich samych stawioną, w każdym zaś razie pod tymczasową przyzwoitą obserwacją na ląd wypuszczeni byđ mogą, a to tylko ieszcze pod warunkiem, iż nie są

land im Kriege begriffenen Macht sind, an's Land gelassen werden. (§. 26.)

§. 11. Um die, durch die gegenwärtigen Umstände notwendig gewordene, größere Strenge für den Verkehr zwischen Unsrn und befreundeten Staaten so wenig als möglich, drückend zu machen; erlassen Wir den §. 5. unter Nro. II. III. und IV. gedachten Personen die Nothwendigkeit, zu einer jeden dort erwähnten, einzelnen Berufsreise in Unsrn Staaten einen besondern Paß zu nehmen, sondern gestatten ihnen, zu den, hierhin gehörigen Reisen von dem, in §. 5. II. III. und IV. bemerkten resp. Behörden einen, auf Drei auf einander folgende Monate gültigen, allgemeinen Paß zu nehmen, welcher ihnen aber nur unter der, am Schlusse der §. 10. angeführten, vollständigen Legitimation und unter der, eben daselbst festgesetzten Visirungsverbindlichkeit stempelfrei erteilt, und von der Behörde allemal sowohl der Provinzialregierung, als dem Departement der höhern und Sicherheitspolizei im Ministerium des Innern angezeigt werden soll.

Zweiter Abschnitt. Bestimmungen für Reisen aus Unsrn Staaten in das Ausland.

§. 12. Niemand, ohne Unterschied, ob er Inländer oder Fremder ist, soll ohne einen inländischen Paß zu Lande oder zu Wasser auf irgend eine Art Unsrn Staaten verlassen und über die Grenzen derselben reisen.

§. 13. Ausnahmen finden nur in Ansehung der §. 2. unter I. III. und IV. gedachten Personen Statt.

§. 14. Die Pässe zum Ausgange aus Unsrn Staaten sollen in der Regel nur von einer der, in §. 3. erwähnten Behörden, und unter den, dort enthaltenen Bestimmungen, bis auf weitere Verordnung aber nie von einer Lokalbehörde erteilt werden.

§. 15. Außer diesen Behörden sind jedoch auch zur Ertheilung der Ausgangspässe befugt:

poddanymi mocarstwa z Nami lub z Rosyą w woynie będącego (§. 26.)

§. 11. Chcąc wskazaną przez obecne okoliczności surowość iaknajmniey zrobić uciążliwą dla interesów pomiędzy Naszymi i przyiacielskimi krajami, osoby w §. 5. pod Nro. II. III. i IV. wzmiankowane, uwalniamy od obowiązku brania paszportu szczególnego do każdéy tamże rzeczoney pojedynczéy podróży w interesach do kraiu Naszego, dozwalając im, do podróży takowych wziąć paszport ogólny na trzy po sobie idące miesiące ważny, a to od władz w §. 5. II. III. IV. wyrażonych, paszport takowy iednak tylko pod warunkiem wymaganéy w końcu §. 10. dokładnéy legitymacyi i tamże postanowionym obowiązkiem wizowania, bez opłaty stempla wydany zostanie, a władza w każdym razie donieść o tém Regencyi prowincyi i Departamentowi policyi wyższéy i bezpieczeństwa w Ministerstwie wewnętrzném powinna.

O d d z i a ł d r u g i. Przepisy względem podróży z kraiu za granicę.

§. 12. Nikt bez różnicy, bądź kraiowiec bądź zagraniczny, bez paszportu kraiowego ani lądem ani wodą w iakikolwiek bądź sposób kraie Nasze opuszczać i za granicę podróży odprawiać nie może.

§. 13. Wyjątki mają tylko miejsce co do osób w §. 2. Nro. I. III. i IV. wyrażonych.

§. 14. Paszporta na wyjazd z kraiu w poliecie tylko przez którą z władz w §. 3. wzmiankowanych pod warunkami tamże przepisanyimi, a aż do dalszego urzędzenia nigdy przez władzę iaką miejscową udzielone bydz nie mają.

§. 15. Prócz władz takowych mogą iednak wydawać paszporta wychodowe:

- I. die, an Unſrem Hoſlager akkreditirten fremden Geſandten und Geſchäftsträger, an diplomatiſche Perſonen und Kourire, inſofern dieſe Unſerthanen der fremden Macht ſind; jedoch ſind dieſe Pässe ſowohl von Unſrem Miniſterium der auswärtigen Angelegenheiten, als von Unſrem Departement der höhern und Sicherheitspolizei im Miniſterium des Innern zu viſiren, und ohne dieſe doppelte Viſa als ungültig anzusehen und zu behandeln;
- II. Unſre Militärbehörden und kommandirende höheren Offiziere, zu Reiſen in Dienſtangelegenheiten;
- III. die, in Unſern Staaten befindlichen kommandirenden Generale einer mit Uns alliirten Macht, an Perſonen, welche im Dienſt der letzteren ſtehen;
- IV. Auch bedürfen diejenigen, welche mit vorſchriftsmäßigen Pässen in Unſre Staaten gekommen ſind, zur Rück- oder weitem Reiſe aus und in denſelben keines beſondern Paſſes, wenn der Eingangpaß auch auf letztere lautet, und von Unſren Behörden gehörig viſirt, und noch nicht abgelaufen iſt.

Alle dieſe, ſo wie die, von den §. 14. gedachten Behörden ausgegebene Pässe müſſen aber von der Polizeibehörde der letzten einheimiſchen Grenzſtadt und eines jeden Orts, wo der Fremde auf der Reiſe übernachtet, vorſchriftsmäßig viſirt werden.

§. 16. Die Grenzbehörden haben auf keinen Fall zu geſtatten, daß, den vorſtehenden Vorſchriften entgegen, Jemand zu Lande oder zu Waſſer, es ſey auf welche Art es wolle aus Unſern Staaten ſich begiebt. Sollte dennoch Jemand verſuchen, ohne einen qualifizirten Paß und ohne Viſa der Polizeibehörde der Grenzſtadt die Grenze zu überſchreiten; ſo liegt der Grenzbehörde, der Gensd'armie und überhaupt jeder obrigkeitlichen Behörde ob, ihn feſt zuhalten und an die Polizeibehörde der nächſten Stadt abzuliefern, welche ihn unter polizeiliche oder militairiſche Obſervation, und nach Befinden, in Arrest

- I. przy Naſzym' dworze będący Poſłowie i Agenci zagraniczni dla oſób dyplomatycznych i kuryerów będących poddanyini obcego mocarstwa; wszelakoż paſzporta takowe tak przez Naſze Miniſterſtwo zewnętrzne iako i Departament Naſz policyi wyżſzý i bezpieczeñstwa w Miniſterſtwie wewnętrzném wizowane, i bez takowego podwójnego wizowania za nieważne uznane i uważane byđz mają;
- II. Władze Naſze woyskowe i wyżſi Oficerowie kommanderujący w interesach ſłużby;
- III. będący w kraiach Naſzych kommanderujący Generałowie ſprzymierzonego z Namí mocarstwa, dla oſób w ſłużbie tegoż mocarstwa zſtaiających;
- IV. prócz tego ci, co przybyli za przepiſanym paſzportem do pañstwa Naſzego, do dalszý w kray podróży lub napowrot nie potrzebują oddzielnego paſzportu, byleby paſzport wchodowy dalszą podróż lub wyiſcie z kraiu w ſobie zawierał, przez władze Naſze należycie był wizowanym i ieſzcze czas iego nie upłynął.

Wszystkie te, i przez rzeczony w §. 14. władze wydane paſzporta, wizowane byđz muſzą przez władzę policyiną oſtatniego kraiowego miasta pogranicznego, i kaźdego mieysca, w którym podróży zanocue.

§. 16. Władze pograniczne w żadnym przypadku zezwalać na to nie mają, iżby ktokolwiek wbrew powyższym przepisom bądź wodą lub ładem w iakikolwiek ſpoſób kraie Naſze opuszczał. Gdyby przecieź kto bez należytego paſzportu i zawizowania go przez władzę policyiną pogranicznego miasta chciał przestąpić granicę, w takim razie, władza pograniczna, żandarmerya i kaźdakolwiek zwierzchność obowiązane są przytrzymać go i oddać do władzy policyiný najbliźszego miasta. Ta tu weźmie go pod obſerwacyą policyi-

zu nehmen, und Verhaltungsbefehle vom Departement der Höbern und Sicherheitspolizei im Ministerio des Innern einzuholen, und daneben diesen Fall der ihr vorgesezten Regierung anzuzeigen hat. Sollte der Reisende nicht mehr auf Unfrem Territorium gehalten werden können; so hat die Grenzpolizeibehörde ihm schleunigst nachsehen zu lassen und seine Festhaltung und Rücklieferung zu bewirken, übrigens aber in Gemäßheit der obstehenden Bestimmung zu verfahren, auch für die Beschlagnahme des etwa im Lande befindlichen Vermögens des unbefugten Reisenden Sorge zu tragen und dies alles nicht bloß Unfrem mehrmals gedachten Ministerialdepartement, sondern auch dem Landrath und der Regierung, wie auch dem nächsten Offizier der Gensd'armerte und der Polizeibehörde des einheimischen Wohn- oder letzten Aufenthaltsorts des Reisenden anzuzeigen. Wenn es sich ergibt, daß der Reisende die ihm vorgeschriebene Reiseroute verlassen und eine andere genommen hat; so treten die obigen Bestimmungen gleichfalls ein.

§. 17. Auch Künstler und Handwerksgefallen dürfen ohne den Paß einer der im §. 3. gedachten Behörden und zwar, so viel die Polizeideputation der Regierung betrifft, derjenigen der Provinz, in welcher sie zuletzt gearbeitet haben, Unfre Staaten nicht verlassen. (§. 28.)

§. 18. In Ansehung der Schiffsmannschaft und Schiffspassagiere treten auch bei der Abreise die Bestimmungen des §. 10. ein. (§. 26.)

§. 19. Für diejenigen Verhältnisse und Fälle, für welche nach dem §. 5. zum Eingange in Unfre Staaten der Paß von einer Lokalpolizeibehörde genügt, und, nach dem §. 11., ein Quartalspaß erteilt werden kann, ist das eine und das andere auch zum Befuh der Reisen in das zunächst belegene Ausland unter den dort gedachten Bestimmungen gestattet.

na lub woyskową i w miarę okoliczności do areztu i zażąda rozkazów od Departamentu policji wyższej i bezpieczeństwa w Ministerstwie Naszém wewnętrzném, i oprócz tego w przypadku takowym przełożonéy doniesie Regencyi. Gdyby podróżny już w kraiu Naszym przytrzymanym byđz nie mógł, władza policyjna pograniczna ścigać go natychmiast i przytrzymanie i oddanie go skutecznić powinna. Prócz tego postąpi sobie podług powyższego postanowienia i staraniem iey będzie zaiąć majątek takowego podróżnego w kraiu znajdujący się, i o tém wszystkiém nietylko Naszému wyżey rzezonemu Departamentowi Ministerialnemu i Regencyi, tudzież naybliższemu Officerowi żandarmeryi i władzy policyinéy zamieszkania w kraiu lub ostatniego pobytu podróżnego doniesie. Gdy się okaże, że podróżny opuścił przepisany dla niego trakt i innym podróż odprawia, przepisy powyższe również mają mieysce.

§. 17. Czeladnicy również nie mogą opuszczać kraie Nasze bez paszportu którój władz w §. 3. wzmiankowanych, a w względzie Deputacyi policyinéy przy Regencyach, bez paszportu Deputacyi téy prowincyi, w którój na ostatku robili. (§. 28.)

§. 18. Co do czeladzi i podróżnych okretowych i co do wyścia z kraiu przepisy §. 10. mają mieysce. (§. 26.)

§. 19. W stósunkach i przypadkach, w których podług §. 5. paszport władzy mieyscowéy policyinéy iest dostatecznym do wniścia w kray i podług §. 11. paszport trzymiesięczny udzielonym byđz może, toż samo iest dozwołoném pod temiż warunkami do podróży w bliskie zagranicze.

Dritter Abschnitt. Allgemeine Bestimmungen.

§. 20. Bei der, unter den gegenwärtigen Verhältnissen allenthalben an den Tag gelegten, rühmlichen Anhänglichkeit Unserer Unterthanen an den Staat bedarf es keiner Beschränkung derselben in Ansehung der Reisen im Innern Unseres Landes. Wir begnügen Uns daher, allen Unterthanen mehr, wie je, Vorsicht und Bedacht auf ihre, nöthigenfalls erforderliche, Legitimation Landesväterlich zu empfehlen, um dadurch Aufenthalt und Kosten, bei der erhöhten Aufmerksamkeit der Polizeibehörde auf Reisende, zu vermeiden.

§. 21. Allen und insonderheit den, mit der Pass- und Fremdenpolizei beauftragten, höhern Behörden, der Gensd'armirie, den Landrathen, den städtischen Polizeibehörden, den Gutsbesitzern, Magisträten, Amtsleuten, Pächtern, und Schulzen, den Bürgergarden, Thorwachen, und überhaupt allen und jeden, welche es angeht, schärfen Wir eine verdoppelte Aufmerksamkeit auf diesen Gegenstand und die strengste Erfüllung ihrer Pflichten hiermit ernstlichst ein, insonderheit sollen sie ohne die genaueste Prüfung und Vergleichung der Pässe, des Signalements und der Reiseroute weder Pässe erteilen, noch visiren, noch Fremde durchlassen; letztere sind genauer, wie sonst, zu examiniren und die Gasthöfe scharf zu visiren und zu kontrolliren.

§. 22. Ganz vorzüglich ist dies wichtig und nothwendig in Ansehung der, im Lande befindlichen, Ausländer. Die Polizeibehörden müssen daher das Betragen derselben genau beobachten und jeden, sich ergebenden, Verdacht entweder geschmächtig behandeln oder der, ihnen vorgeschzten, Regierung und diese, nach Befinden, dem Departement der höhern und Sicherheits-Polizei im Ministerium des Innern anzeigen.

Eine besondere Aufsicht verdienen diejenigen, welche der Verdacht einer Verbindung mit dem Feinde oder wohl gar der Spionerie auch nur entfernt trifft.

Oddział trzeci. Postanowienia ogólne.

§. 20. Z względu na powszechnie okazane w terażniejszych okolicznościach chlubne przywiązanie poddanych Naszych do Rządu, nie potrzeba żadnego ich ograniczenia co do podróży wewnątrz kraju. Zaprzestaiemy więc na poleceniu wszystkim Poddanym Naszym większy iak kiedy i pilniejszy bacności na opatrzenie się w legitymacją na przypadek potrzebną im bydź mogącą, aby z powodu natężony na podrozuiających uwagi władz policyjnych nie wystawiali się na przewłokę i wydatki.

§. 21. Władzom wszystkim a szczególnię tym, które mają sobie poleconą policyą paszportów i zagraniczną, żandarmeryi, Konsyliarzom Ziemiańskim, władzom policyjnym po miastach, posiadaczom dóbr, Magistratom, naddzierzawcom, dzierzawcom i soltysom, gwardyom mieyskim, strażom przy bramach i zgoła wszystkim których się tycze, zalecamy podwóyną na przedmiot ten uwagę i nayscisleysze wypełnienie ich obowiazkow. Szczególniey bez nayscisleyszego badania i porównania paszportów, rysopisów i traktów podróźnych ani paszportu udzielić, ani ie wizować, ani obcych przepuszcząć nie mogą. Ci tu pilniey, iak dotychczas, badania, domy zaiezdne często wizytowane i pod kontrolę wzięte bydź powinny.

§. 22. Szczególniey to jest ważnem i potrzebnem co do będących w kraju cudzoziemców. Władze przeto policyjne na postępowanie ich pilne mieć oko, w przypadku wydarzającego się podeyżenia podług praw postąpić lub przełożony Regencyi donieść o tém są obowiazane. Ta zaś doniesie o tém Departamentowi policyi wyższyć i bezpieczeństwa w Ministerstwie Naszém wewnętrznem.

Szczególnego dozoru wymagaia ci, których choć tylko z daleka trafia pozor związku z nieprzyacielem lub wcale szpiegostwa.

§. 23. Jeder Auswärtige, mit Ausnahme derjenigen, welche keines Eingangspasses bedürfen (§. 2.), der über Vierundzwanzig Stunden in einer Unserer Städte sich aufhalten will, soll den mitgesbrachten Paß bei der Polizeibehörde des Orts niederlegen und dagegen von derselben eine Aufenthaltskarte nehmen, jede, zum Gefolge des Fremden gehörige, Person, dessen Ehefrau, Kinder und Diensthoten, insofern sie nicht unter Vierzehn Jahr alt ist, muß eine besondere Aufenthaltskarte nehmen, auch wenn sie keinen besondern Paß führt, sondern auf dem des Familienvaters enthalten ist. Die Gültigkeitszeit der Aufenthaltskarte ist, wenn kein Verdacht sich ergiebt, nach dem Verlangen des Fremden, sonst aber nach dem Ermessen der Polizeibehörde zu bestimmen, die Karte muß aber bei einem längern Aufenthalt vor Ablauf der ersten Zeit verlängert und bei der Abreise gegen Ausantwortung des Passes zurückgegeben werden.

§. 24. Kein Postamt soll bei Vermeidung willkürlicher nachdrücklicher Strafe einem, in Gemäßheit dieses Reglements zur Reise in Unsere Staaten eines Passes bedürftenden, Ausländer zur weiteren Reise in's Land eher Extrapost geben, oder auf die ordentliche Post ihn nehmen, als nachdem derselbe den vorschrittsmäßigen Paß zu dieser Reise und, wenn die Visirung desselben am Orte der Poststation nöthig ist (§. 7 und 15.), die erhaltene Visa producirt hat.

Die Grenzpostämter werden dieserhalb zu ganz besonderer Aufmerksamkeit angewiesen, und müssen auch zu Reisen aus Unsern Staaten in's Ausland, die, im §. 13. gedachten Fälle ausgenommen, Niemandem ordentliche oder Extrapost geben, als bis der Reisende den, §. 14. und 15. vorgeschriebenen, Ausgangspass, mit der Visa der Polizeibehörde der Grenzstadt producirt hat; nur an denjenigen Grenzörtern, in welcher die ordentliche Post in der Nacht ankommt, und wieder abgeht, bedarf es in Ansehung der, mit derselben in's Ausland reisenden Passagiere, dieser Visa nicht, wenn anders der Paß selbst durchaus unverdächtig ist.

§. 23. Každý obcy wyiąwszy tych, którzy niepotrzebują paszportu wchodowego (§. 2.) chcąc dłużej iak dwadzieścia cztery godzin w którym z miast Naszych pozostać, paszport swój złożyć u władzy policyinény mieysca, i natomiast kartę pobytu wziąć powinien. Żona iego, dzieci, słuźący i wszelkie przy nim będące osoby, więcý czternaście lat wieku mające, oddzielną wziąć muszą kartę pobytową, chociażby oddzielnego nie miały paszportu, lecz tym oycy familii były obięte. Czas ważności karty pobytowéy, ieżeli podeyrzenia nie ma, wedle woli obcego, prócz tego podług umiarkowania władzy policyinény oznaczonym, karta zaś przy dłuższym pobyciu przed upłynieniem pierwszego czasu przedłużoną, a przy odieździe za zwróceniem paszportu oddaną być musi.

§. 24. Żaden urząd pocztowy pod uniknieniem dowolnéy surowéy kary żadnego cudzoziemca, który stósownie do obecnego regulaminu potrzebuie paszportu do podróży w kraie Nasze, ani w dalszą drogę extrapocztą wyprawiać ani na dilihans przyjmować nie ma, dopóki nie złoży przepisanego paszportu do takowéy podróży, a ieżeli wizowanie go iest potrzebém, (§. 7. i 15.) dopóki tego wizowania nie złoży.

Urzędom pocztowym pogranicznym, szczególna w téy mierze poleca się uwaga. Nikomu do podróży z kraju nawet za granicę, wyiąwszy przypadki w §. 13. rzeczony, ani extrapoczty nie dawać ani na dilihans przyjmować niepowinny, dopóki niezłoży paszportu wychodowego w §. 14. i 15. przepisanego i zawizowania go przez władzę policyiną miasta pogranicznego. W tych tylko miastach pogranicznych, w których dilihans nocą przychodzi i znów odchodzi, nie potrzeba wizowania względem passażerów za granicę jadących, byleby pazport z resztą był niepodeyrzanym.

Die Postämter haben jeden, hierbei in Ansehung sowohl der Reise in Unsrer Staaten, als aus denselben in's Ausland sich ergebenden, erheblichen Zweifel und Verdacht sofort der Ortspolizeibehörde anzuzeigen, und letzterer liegt überdies ob, durch ihre Gegenwart im Posthause bei Abfertigung der Reisenden durch ordentliche oder Extrapost die genaue Befolgung Unserer gegenwärtigen Vorschrift von Zeit zu Zeit zu kontrolliren.

§. 25. Die Fuhrleute und überhaupt diejenigen, welche sowohl in den Städten, als auf dem Lande Pferde vermieten, sollen bei willkürlicher, polizeimäßiger und, dem Befinden nach, kriminalrechtlicher Strafe keinen Reisenden über die Grenze Unserer Staaten oder von den Grenzörtern weiter in Unsrer Staaten fahren, wenn er nicht zuvor den, in dieser Verordnung vorgeschriebenen, mit der Visa der Polizeibehörde der Grenzstadt versehenen Paß vorgezeigt hat. Die Polizeibrigadeiten in den Städten und die Landräthe haben hiernach eine besondere Verordnung an die, ihnen untergebenen Einwohner zu erlassen und sie anzuweisen, einem Reisenden, unter keinem Vorwande und auf keine Strecke zu den obgedachten Reisen, eher Pferde zu geben, als bis sie dazu die Einwilligung resp. der städtischen Polizeibehörde oder des Gutsherrn, oder, in dessen Abwesenheit, seines Stellvertreters oder des Schulzen erhalten haben.

§. 26. Gleichergestalt wird den Schiffern aufgegeben, keinen Reisenden zur See oder auf Strömen aus Unsrer Staaten oder in dieselben hinein zu bringen, als mit Bewilligung der Polizeibrigadeite des Orts, von welchem der Fremde abreiset, oder an welchem er ankommt (§. 10. und 18.). Die Schiffsherren und Schiffsvorsteher sind hierbei für die Versehen oder Vergehungen ihrer Untergebenen gehalten, und allen den, im vorigen §. gedachten Strafen unterworfen.

§. 27. Den Polizeibrigadeiten, sowohl in den Städten als auf dem Lande, liegt eine verdoppelte Aufmerksamkeit und Aufsicht über die Gasthäuser, Herbergen und Krüge, und die fleißige Kontrolle

Urzędy pocztowe wszelką wątpliwość i podeyrzenie względem podróży w kraje Nasze lub z nich za granicę wydarzyć się mogące, na tychmiast donieśa Władzy policyinėj miejscowėj, która bytnością swoią w domu pocztowym w czasie wyprawiania podróźnych diliżansem lub extrapocztą, ściślego wypełnienia obecnych postanowień naszych, od czasu do czasu przestrzegać powinna.

§. 25. Furmani i zgoła ci, którzy tak po miastach iako i na wsi konie najmują, pod dowolną policyiną a w miarę okoliczności kryminalną nawet karą, żadnego podróźnego nie mają wyprawiać za granicę Państwa Naszego, lub z miejsc pogranicznych dalej w kray, dopóki nie okaże paszportu w ustawie téy przepisanego i przez władzę policyiną pogranicznego miasta zawizowanego. Zwierzchności policyinnej po miastach i Konsyliarze ziemiańscy, wydadzą w tym względzie obwieszczenie do podległych im mieszkańców, polecając im: aby podróźnemu pod żadnym pozorem i choć w najmniejszą odległość do podróży rzeczonych, wprzód zaprzęgu nie dali, aż zezwolenie na to właściwėj władzy policyinėj miasta, lub właściciela włości, albo w niebytności iego, zastępcy lub sołtysa nie nastąpi.

§. 26. W podobny sposób zaleca się szyprom, iżby żadnego podróźnego bez zezwolenia władzy policyinėj miejsca, z którego wieżdza, lub dokąd przybywa (§. 10. i 18.) ani morzem ani rzekami za granicę państwa lub do kraju wprowadzali. Panowie i przełożeni okrętów odpowiadają w tym względzie za winę lub uchybienia swych podległych i podpadają karom wszystkim w poprzedzającym §. postanowionym.

§. 27. Zwierzchności policyinnej tak po miastach iako i na wsi natężoną mieć powinny bacznność i dozór nad domami zaiezdnyimi, szynkowniami, karczmami, i pilnie kontrolą ich,

und Visitation derselben auf; allein denjenigen, welche Reisende beherbergen, ist von neuem die Verbindlichkeit einzuschärfen, Niemanden, der mit einem Paß nicht versehen ist, zu beherbergen, auf die Pässe genau Obacht zu haben, den, bei ihnen eingekehrten Fremden die Pässe abzufordern, und letztere bei der Meldung, der Polizeibehörde zu überliefern. Jeder, der hierin nachlässig ist, oder wohl gar einen, mit keinem Paß versehenen Reisenden, ohne Anzeige bei der Polizeibehörde, beherbergt, soll nachdrücklichst mit vierwöchigem Gefängniß, bei Kollusionen mit einem solchen Reisenden aber mit angemessener Zuchthausstrafe und, dem Befinden nach, mit derjenigen Strafe belegt werden, welche die Gesetze auf strafbare Verbindungen mit den Feinden des Staats verordnen, ein Gastwirth aber noch außerdem seine Gastgerechtigkeit verwirkt haben.

§. 28. Ohne Genehmigung der Ortspolizeibrigade soll kein Künstler oder Handwerker einen auswärtigen oder, vom Auslande einwandernden, eingebornen Gesellen in Arbeit nehmen, oder, aus derselben ins Ausland entlassen, und auch die Zünfte ohne diese Genehmigung keine Kundschaften zur Reise ins Ausland ausstellen, alles bei Vermeidung angemessener, nachdrücklicher Strafe. (§. 9. und 17.)

Wir befehlen Unsern Regierungen, dem Chef Unserer Gensdarmarie, den Landräthen, den Polizeibehörden in den Städten und auf dem Lande, den Gutsbesitzern, Amteuten, Postoffizianten, Pächtern, Schulzen und überhaupt allen und jeden, welche mit der Polizeiadministration beauftragt sind, das gegenwärtige Reglement, seinem ganzen Inhalte nach, sofort nach seiner Publikation in Ausführung zu bringen, darnach die, ihnen untergebenen Behörden und betreffenden Einwohner Unserer Staaten genau zu instruiren und auf die unausgesetzte Befolgung der darin enthaltenen Vorschriften mit obrigkeitlichem und pflichtmäßigen Nachdruck zu halten, insonderheit beauftragen Wir aber das Departement der höhern und Sicherheitspolizei in Unserm Mini-

sterium witzuwohnen zu zaimnować się. Wszystkim przyjmującym podróznich na nowo zaleconém bydz ma, iżby nikogo, ktoby paszportem opatrzonej nie był, nie przyjmowali, na paszportach ścisłą mieli bacznosc, od podróznich do nich przybytych zażądali paszportu, i takowy przy doniesieniu o przybyciu podróznego, władzy policyinėj oddawali. Každy dopuszczajacy się w tój mierze opieszalosci, albo wcale przyjmujacy podróznego paszportu niemajacego, bez doniesienia o tēm władzy policyinėj, surowo karą czterotygodniowego więzienia, w razie zmowy z takowym podróznym, karą w domu poprawy, a w miarę okolicznosci karą tą ma bydz zložony, którą ustawy przepisują na zakazane związki z nieprzyjacielami kraju; gościny prócz tego prawo swe przyjmowania gości utraci.

§. 28. Żaden kunsztmistrz lub rzemieślnik bez zezwolenia władzy policyinėj miejscowėj, nie ma przyjmować do roboty czeladnika zagranicznego, lub krajowca z zagranicy przychodzącego, lub bez takowego pozwolenia z służby za granicę oddalać; cechy również żadnych listów wyiscia za granicę udzielać, wszystko to pod uniknieniem przyzwoitėj ostrėj kary (§§. 9. i 17.)

Rozkazujemy Regencyom Naszym, naczelnikowi żandarmeryi Naszej, Konyliarzom ziemianskim, władzom policyinym po miastach i wsiach, właścicielom włości, naddzierzawcom, urzędnikom pocztowym, dzierzawcom, sołtysom i zgoła wszystkim zarządem policyi trudniącym się, iżby regulamen obecny zaraz po ogłoszeniu go, w całej iego osnowie, przyprawdzili do skutku, podległe sobie władze i mieszkańców państwa o tēm zawiadomili i nieprzerwanego dopilnowania przepisów nim objętych powagą zwierzchniczą, i sumiennie przestrzegali. Szczególniej zaś polecamy departamentowi policyi wyższej i bezpieczeństwa w Ministerstwie Naszém wewnętrzném staran-

sterium des Innern mit der Fürsorge, für die Ausführung des gegenwärtigen Edikts, welches zu dem Ende nicht allein durch die Gesessammlung und resp. Amtsblätter, sondern auch durch einen besondern Abdruck zu Jedermanns Wissenschaft publizirt werden soll.

Gegeben zu Breslau, den 20sten März 1813.

Friedrich Wilhelm.

Hardenberg.

Nro. 62.

(Nro. 170. b. D.) Allerhöchste Kabinettsordre vom 31sten März 1813, wegen Organisation der Landwehr.

Wiewohl die §§. 6. und 10. Meiner Verordnung über die Organisation der Landwehr ausdrücklich bestimmen, daß durch die Errichtung derselben, und bevor der Landsturm eintritt, die polizeilichen und bürgerlichen Verhältnisse nicht gestört werden sollen; so finde Ich, um alle Zweifel hierüber zu heben, für nöthig, ausdrücklich festzusetzen:

1) daß nicht blos die Präsidenten und Direktoren der Landeskollegien, sondern auch solche Räte und Subalternen, so wie überhaupt alle diejenigen Offizianten von der Landwehr ausgenommen werden sollen, welche nach dem Urtheil der Landesbehörden oder notorisch, weder durch andere übertragen, noch bei der Verwaltung des Landes entbehrt werden können.

2) Muß dafür Sorge getragen werden, daß auf Gütern, die von der vierfachen Größe eines gewöhnlichen Bauerhofes sind, entweder der Gutsbesitzer oder ein tüchtiger Wirtschaftler zurückbleibe.

nosć o uskutecznienie obecnego edyktu, który tym końcem nie tylko przez zbiór praw i dzienniki urzędowe, lecz w oddzielnym wydrukowaniu go do publicznej wiadomości przeprowadzony być ma.

Dan w Wroclawiu d. 20. Marca 1813.

FRYDERYK WILHELM.

Hardenberg.

Nro. 62.

(Nro. 170. oryg.) Najwyższy rozkaz gabinetowy z d. 31. Marca 1813. względem urządzenia obrony krajowej.

Chociaż §§. 6. i 10. ustawy Mojej względem urządzenia obrony krajowej wyraźnie przepisują: iż z powodu utworzenia oneyże i nim przydzie do powszechnego powstania, stosunki policyjne i obywatelskie naruszone być nie mają; celem uprzątnienia wszelkich w téj mierze wątpliwości, widzę potrzebę postanowienia wyraźnie:

1) iż nietylko Prezesowie i Dyrektorowie władz prowincjonalnych, lecz i tacy też Konsyliarze i subalterni, zgoła wszyscy ci urzędnicy od czynienia służby w obronie krajowej wyęci być mają, którzy podług zdania władz krajowych, lub też podług powszechnego znania ani przez innych zastąpieni być mogą, ani też bez nich w zarządzie krajowym obyć się nie może.

2) Starać się o to należy, aby w posiadłościach poczworną rozległość zwyczajnego włościańskiego gospodarstwa mających, pozostał albo właściciel gruntu, albo zdany zarządca.

3) Auf gleiche Weise muß jeder Fabrike oder jeder bedeutenden Handlung der Inhaber derselben, oder im Falle sie für Wittwen und Waisen verwaltet würde, der Disponent derselben belassen werden.

4) Alle hiernach von der Landwehr Ausgenommene, treten jedoch dem Landsturm ohne Ausnahme bei, und Ich erwarte

5) von dem Patriotismus derselben, daß sie, je nachdem es der Zustand ihres Vermögens erlaubt, die völlige Ausrüstung eines Landwehrmannes zu Fuß oder zu Pferde, statt ihrer, freiwillig übernehmen werden.

Endlich finde Ich Mich veranlaßt, zur Vermeidung von Mißverständnissen

6) zu bestimmen, daß der Ersatz des Abgangs der Armee aus der Gesamtheit des dazu geeigneten Theils der Nation, es mag sich derselbe in oder außer der Landwehr befinden, nach der bestehenden Verfassung geschehen soll. Der dadurch bei der letztern entstehende Abgang wird nach den Vorschriften der ersten Beilage zur Verordnung über die Organisation der Landwehr, schleunig ersetzt.

Die vorstehenden Festsetzungen haben Sie zur allgemeinen Kenntniß zu bringen. Breslau, den 31sten März 1813.

Friedrich Wilhelm.

An

den Staatskanzler Freiherrn von Hardenberg.

3) W podobnym sposobie przy kaźdey fabryce lub znacznyim handlu, albo właściciel, albo w przypadku zarządzenia dla wdów i sierot, dysponent zostawionym być musi.

4) Wszyscy tym sposobem wyięci od czynienia służby w obronie krajowéy, należą wszelako bez wyjątku do powszechnego powstania i spodziewam się:

5) po ich patryotyzmie, iż w miarę mienia swojego ochoczo podejmą się zupełnego wykwapowania landwerzysty czy konnego czy pieszego, któryby ich zastąpił.

Na koniec dla zapobieżenia opacznyim zrozumieniom,

6) postanawiam, iż zastąpienie ubytku wojska wedle będących zasad nastąpić powinno z ogółu ludności narodowéy do wojska zdatnéy, czyli iest, lub nie iest w obowiązku czynienia służby w obronie krajowéy. Ubytek ztąd wynikający w landwerze śpiesznie zastąpionym być winien wedle przepisów pierwszego dodatku do ustawy względem urządzenia obrony krajowéy.

Powyższe przepisy poda W Pan do publiczney wiadomości.

w Wroclawiu d. 31. Marca 1813.

FRYDERYK WILHELM.

Do

Kanclerza Stanu Barona de Hardenberg!

Nro. 63.

Nro. 63.

(Nro. 173. b. D.) Allerhöchste Kabinettsordre vom 6ten April 1813., daß auch die im Amte stehenden Geistlichen und Schullehrer von der Verbindlichkeit der Landwehr beizutreten, ausgenommen seyn sollen.

(Nro. 173. oryg.) Naywyższy rozkaz gabinetowy z d. 6. Kwietnia 1813. stanowiący, iż duchowni i nauczyciele w służbie będący, od obowiązku czynienia służby w obronie krajowey wyięci byćz mają.

In Verfolg der neuerlichst publicirten Verordnung vom 31sten v. M. setze Ich hierdurch fest, daß auch die im Amte stehenden Geistlichen und Schullehrer von der Verbindlichkeit der Landwehr beizutreten, ausgenommen seyn sollen, und veranlasse Sie, darz nach das Weitere zu verfügen.

W skutek niedawno ogłoszonéy ustawy z d. 31. Marca r. b. postanawiam ninieyszém, iż i duchowni i nauczyciele powołania swego pilnujący, wolni byćz mają od obowiązku czynienia służby w obronie krajowey, i polecam WPanu dalsze w tey mierze rozrządzenie.

Breslau, den 6ten April 1813.

W Wroclawiu dnia 6. Kwietnia 1813.

Friedrich Wilhelm.

FRYDERYK WILHELM.

An den Staatskanzler Freiherrn von Hardenberg.

Do Kanclerza Stanu Barona de Hardenberg.

Nro. 64.

Nro. 64.

(No. 180 b. D.) Allerhöchste Kabinettsordre vom 19ten Mai 1813., die im Stempelgesetze vom 20sten November 1810. Art. 7. Nro. 4. zu 3 und 4. enthaltenen Bestimmungen der Erbschafts- Stempelgefälle betreffend.

(Nro. 180. oryg.) Naywyższy rozkaz gabinetowy z d. 19. Maja 1813. tyczący się ustaw stempłowych z dnia 20. Listopada 1810. w art. 7. Nro 4. względem oznaczonéy pod Nro. 3. i 4. opłaty stempla successyinego.

Um die Zweifel zu heben, welche darüber entstanden sind: ob bei den Bestimmungen im Stempelgesetze vom 20sten November 1810. Art. 7. Nro. 4., wonach

W celu uchylenia wątpliwości w tym względzie: czyli w przepisach ustawy stempłowey z dnia 20. Listopada 1810. art 7. Nro. 4. podług których

zu 3. die vollbürtigen Brüder und Schwestern und deren Kinder Ein pro Cent, und

podług 3. rodzeni bracia i siostry i ich dzieci iedno od sta,

zu 4. Halbgeschwister und deren Kinder Zwei pro Cent, an Erbschafts- Stempelgefällen zu entrichten haben,

podług 4. przyrodnie rodzeństwo i ich dzieci dwa od sta stempla successyinego mają opłacać,

unter dem Ausdrucke der Kinder, diese im eigentlichsten Sinne des Wortes zu verstehen seyn? sezz

pod wyrazem dzieci, te tu w nayściśleyszém słowa znaczeniu brane byćz mają? na uczynio-

Je Ich auf den Mir dieserhalb gemachten Vortrag hiermit näher fest: daß die vorgedachten Geseßstellen, in so fern sie sich auf die erbnehmenden Kinder vollbürtiger Brüder und Schwestern, so wie des Halbgeschwisters beziehen, nur auf die Deszendenten im ersten Grade ausschließlich anzuwenden, die Abstammung in entfernterem Grade aber der Erbschafts-Stampelabgabe von Drei vom Hundert zu unterwerfen sind. Ich überlasse Ihnen, wegen Befolgung dieser Grundsätze das weiter Nöthige anzubestimmen. Würschen, den 19ten Mai 1813.

Friedrich Wilhelm.

An
den Staatskanzler Freiherrn von Hardenberg
und
an den Staats- und Justizminister von Kircheisen.

ne w tey mierze przedstawienie postanawiam niniejszém: iż powyższe przepisy, ile się ściągają do dzieci rodzzonego i przyrodniego rodzeństwa do spadku przychodzących, tylko wyłącznie do zstępnych pierwszego stopnia przystosowane bydź, zstępni zaś dalszego stopnia trzy od sta stempla sukcesyinego opłacać mają. Zostawiam WPanu dalsze rozrządzenie względem przyprowadzenia do skutku wyrzeczonych tu zasad.

Würschen dnia 19. Maja 1813.

FRYDERYK WILHELM.

Do
Kancelerza Stanu Barona de Hardenberg. i
Ministra Stanu i Sprawiedliwości
de Kircheisen.

Nro. 65.

(No. 181. d. D.) Allerhöchste Kabinettsordre vom 31sten Mai 1813., betreffend die Grundsätze, nach welchen rückständige Zinsen bei Königl. Kassen in Staatspapieren angenommen werden sollen.

Aus denselben Gründen, in deren Betracht Ich mittelst Kabinettsverfügung vom 12ten Dezember v. J. genehmigt habe, daß Darlehnskaptalien, welche aus Meinen Kassen auf Grundstücke gegeben worden sind, in sofern letztere sich noch im Besitze des ersten Schuldners oder dessen Erben befinden, in Staatspapieren zurückgezahlt werden können, will Ich auf Ihren Vortrag gleichfalls die Genehmigung hiermit ertheilen: daß auch die rückständigen Zinsen von dergleichen Kapitalen bis zum 1sten Januar 1811. in der Regel in Staatspapieren angenommen werden mögen. Vom 1sten Januar 1811. ab aber müssen dergleichen Zinsen baar entrichtet werden, da der Staat von demselben Zeitpunkte an die Zinsen

Nro. 65.

(Nro. 181. oryg.) Naywyższy rozkaz gabinetowy z dnia 31. Maja 1813. względem zasad, podług których zaległe procenta, do kass Królewskich w papierach rządowych przyimowane bydź mają.

Z tych samych powodów, dla których w rozkazie gabinetowym z dnia 12. Grudnia r. z. dozwolitem: iżby kapitały pożyczkowe dane z kass Moich na nieruchomości, w papierach rządowych oddane zostały, byleby nieruchomości znajdowały się ieszcze w ręce pierwszego dłużnika, lub iego dziedziców, na przedstawienie W Pana zezwalam niniejszém i na to: iżby i zaległe z summ takowych aż do 1. Stycznia 1811. procenta w papierach rządowych przyimowane zostały. Od dnia 1. Stycznia 1811. iednak procenta podobne w gotowiźnie zapłacone bydź muszą, ponieważ Rząd od tegoż czasu procent z zapisów rządowych ró-

auf die Staatsschuldſcheine ebenfalls baar zahlen laßt. Ich überlaſſe Ihnen, wegen Anwendung dieſer Grundſätze in vorkommenden Fällen das Weitere anzuordnen.

Ober-Groeditz, den 31ſten Mai 1813.

Friedrich Wilhelm.

An
den Staatskanzler Freiherrn von Hardenberg.

wniez w gotowiźnie opłaca. Zostawiam WPanu dalsze względem zastosowania zasad takowych rozrządzenie w przypadkach wydarzyć się mogących.

Ober-Groeditz d. 31. Maja 1813.

FRYDERYK WILHELM.

Do
Kancelerza Stanu Barona de Hardenberg.

Nro. 66.

(No. 193. b. D.) Allerhöchste Kabinettsordre vom 14ten August 1813., daß künſtighin die Bergleute, wenn ſie zum Kriegsdienst ausgehoben werden, nur zum Mineur- oder Pionierdienst gebraucht werden ſollen.

Wenn gleich das Privilegium vom 3ten Dezember 1769., die Werbefreiheit der Bergleute betreffend, den gegenwärtigen Zeitumständen nicht mehr angemessen iſt; ſo will Ich doch zum Beſten des Bergbaues und Meiner treuen Bergleute, und in Betracht der Fährlichkeit und Mühsamkeit ihres Berufs, jene in vielen andern Ländern, in gleicher Weiſe übliche Begünſtigung, jedoch mit der Beſchränkung aufrecht erhalten, daß künſtighin die Bergleute, wenn ſie zum Kriegsdienst ausgehoben werden, nur zum Mineur- oder Pionierdienst gebraucht werden ſollen; dagegen bleibt ihnen nach wie vor unbenommen, als Freiwillige unter Meine Fahnen in Reihe und Glied zu treten.

Landek, den 14ten August 1813.

Friedrich Wilhelm.

An
den Staatskanzler Freiherrn von Hardenberg.

Nro. 66.

(Nro. 193. oryg.) Naywyższy rozkaz gabinetowy z dnia 14. Sierpnia 1813. podług którego górnicy, na przyszłość wybierani do woyska, tylko do służby minierów i pionierów użyci być mogą.

Chociaż przywilej z dnia 3. Grudnia 1769. względem wolności od zaciągania górników, nie odpowiada więcéy okolicznościom czasowym; więc na dobro górnictwa i wiernych Moich górników, z względu oraz na trudność i niebezpieczeństwa powołania ich, przywilejów w wielu innych krajach w zwyczajiu będący, chcę utrzymać, z tém iednak ograniczeniem, iż na przyszłość górnicy, gdyby zostali zaciągnionymi do woyska, tylko do służby minierów i pionierów użytymi być mają; wszę; lakoż im wolno, zaciągnąć się iako ochotnicy pod chorągwie Moie.

Landek dnia 14. Sierpnia 1813.

FRYDERYK WILHELM.

Do
Kancelerza Stanu Barona de Hardenberg.

Nro. 67.

(Nro. 200. b. D.) Verordnung wegen strengerer Bestrafung der in den Militär-Lazarethen verübten Betrügereien und Diebstähle. Vom 13ten Oktober 1813.

Wir Friedrich Wilhelm, von Gottes Gnaden König von Preußen u. u.

Ehnen kund und fügen hiermit zu wissen: Die in mehreren Militär-Lazarethen überhandnehmenden Betrügereien, wodurch den verwundeten und kranken Kriegern das Ihrige entzogen und die Wirkung patriotischer Unterstützungen vereitelt wird, erfordern eine strenge und der Schändlichkeit des Vergehens angemessene Bestrafung.

Wir verordnen daher Folgendes:

§. 1. Jeder in einem Militär-Lazareth von den dabei angestellten Offizianten, Wärtern oder Arbeitern, ingleichen von andern Personen verübte Betrug oder Diebstahl, besonders die Veruntreuung von Lebensmitteln, Kleidungsstücken und Lazareth-Altensilien, soll nach Beschaffenheit des Verbrechens, mit einer körperlichen Züchtigung von Zwanzig bis Hundert Peitschen oder Rutenhieben bestraft werden.

§. 2. Diese Züchtigung soll jederzeit im Lazareth in Gegenwart einiger von der Direktion der Anstalt zu bestimmenden Verwundeten, ingleichen mehrerer Offizianten oder Arbeiter erfolgen.

§. 3. Den Tag darauf wird der Verbrecher vor der Hausthür des Lazareths eine Stunde lang mit einer Tafel ausgestellt, welche mit der Aufschrift: „Betrüger oder Dieb im Lazareth!“ bezeichnet seyn soll.

§. 4. Wenn die körperliche Züchtigung nach der Leibesbeschaffenheit des zu Bestrafenden oder sonst nicht für anwendbar gefunden wird; so muß statt derselben auf Zuchthausarbeit erkannt werden. Die Dauer dieser Strafe wird nach den Vorschriften des Allgemeinen Landrechts bestimmt, durch die Ausstellung verschärft und jederzeit der höchste Grad der geordneten Strafe gewählet.

Nro. 67.

(Nro. 200. oryg.) Ustawa względem ostrzejszego ukarania oszustw i kradzieży po szpitalacu wojskowych popełnionych z d. 13. Października 1813.

My FRYDERYK WILHELM
z Bożey Łaski Król Pruski etc. etc.

Wszém w obec wiadomo czyniemy: Oszustwa, które się zageściły po wielu szpitalach wojskowych, a przez które wojskowym ranym i chorym należytość ich odcięta i skutki wspierań patryotycznych zostają zwątlone, wymagają ukarania surowego i bezecności przekroczenia odpowiadającego.

Stanowimy zatem co następuje:

§. 1. Każde oszukaństwo lub kradzież w lazarecie wojskowym, przez będących w nim urzędników, dozorczy lub posługaczy, albo inne osoby popełnione, szczególniéy uronienie żywności, odzieży i porządków szpitalnych, stósownie do występku, chłostą cielesną dwudziestu do stu batogów lub różg ukaraną być ma.

§. 2. Chłosta takowa w każdym razie w lazarecie a to w przytomności kilku, przez dyrekcyą wyznaczyc się mających rannych, kilku urzędników lub posługaczy, dawana być ma.

§. 3. Nazajutrz występca przed drzwiami wchodowemi szpitalu wystawionym będzie przez godzinę, z tablicą, na której napis: „Oszust lub złodziey w lazarecie“ znajdować się ma.

§. 4. Gdyby chłosta cielesna z względu na konstytucyą występca, lub z innych powodów okazać się miała niestósowną, natenczas praca w domu poprawy zawyrokowana być winna. Trwanie takowey kary podług przepisów powszechnego prawa krajowego umiarkowane, wystawieniem występca zaostrzone i w każdym razie najwyższy stopień kary prawem oznaczony, postanowionym zostanie.

§. 5. Die im §. 3. vorgeschriebene Ausstellung geschieht in einem solchen Falle vor Ausführung des Verbrechers zur Strafanstalt.

§. 6. Ist das Vergehen so bedeutend, daß nach dem Ermessen des Richters, dasselbe durch die körperliche Züchtigung und Ausstellung nicht hinlänglich bestraft wird; so tritt außerdem Zuchthausarbeit nach der nähern Bestimmung des 4ten §. ein.

§. 7. Es versteht sich übrigens von selbst, daß Jeder, der zum Dienst in einem Lazareth angenommen und wegen Betrügereien oder Diebstahl in solchem bestraft worden, daraus entfernt werden muß; und zum öffentlichen Dienst niemals wieder angestellt werden kann.

Wir befehlen Unsern Gerichten, sich nach dieser Verordnung auf das genaueste zu achten, und die Untersuchungen wegen der genannten Verbrechen äußerst zu beschleunigen.

Urkundlich ist diese Verordnung mit Unserm Königl. Inseigel bedruckt und von Uns Höchstselbst vollzogen worden.

Berlin, den 13ten Oktober 1813.

Friedrich Wilhelm.

Kirchheim.

§. 5. W takowym razie wystawienie w §. 3. przepisane nastąpi przed odprowadzeniem występcy do domu kary.

§. 6. Gdy występki tak jest znaczny: iżby w zdaniu Sędziego przez chłostę cielesną i wystawienie dostatecznie nie był ukarany, na ten czas prócz tego praca w domu poprawy podług postanowienia w §. 4. zawyrokowaną być ma.

§. 7. Z resztą samo się z siebie rozumie, iż każdy do posługi w lazarecie przyjęty, a za popełnione, w nim oszukaństwo lub kradzież karany, natychmiast oddalony być musi, i nigdy już w służbie publicznej umieszczonym być nie może.

Rozkazujemy Sądom Naszym, aby się do obecnej ustawy iak najszybciej stosowały, a indagacye względem rzeczonych przekroczeń szczególnie przyspieszały.

Ustawa obecna dla wiary publicznej, Królewską pieczęcią Naszą opatrzona i przez Nas własnoręcznie podpisana została.

Berlin d. 13. Października 1813.

FRYDERYK WILHELM.

v. Kirchheim.